

Regeling instelling Commissie herstellkader rentederivaten MKB

*Regeling van de Minister van Financiën en de Minister voor Wonen en Rijksdienst van
kenmerk:...,*

*tot instelling van de Commissie herstellkader rentederivaten MKB (Regeling instelling
Commissie herstellkader rentederivaten MKB)*

DE MINISTER VAN FINANCIËN EN DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST,

Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;

Gelet op artikel 6, eerste en derde lid, van de Kaderwet adviescolleges;

BESLUITEN:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. minister: de Minister van Financiën;
- b. commissie: de commissie, bedoeld in artikel 2;
- c. herstellkader: het kader dat banken, die zich hebben gecommitteerd aan het convenant herstellkader rentederivaten MKB, toepassen bij het herbeoordelen en compenseren van MKB-ondernemers met een rentederivaatcontract;
- d. onafhankelijke controleur; de door de bank aan te stellen partij die toeziet op de herbeoordeling van de rentederivatencontracten.

Artikel 2 Instelling

Er is een Commissie herstellkader rentederivaten MKB.

Artikel 3 Taak

- 1. De commissie krijgt tot taak:
  - a. het vaststellen van het herstellkader;
  - b. het goedkeuren van de door de bank voorgedragen onafhankelijke controleur; en
  - c. het tussentijds aanpassen van het herstellkader indien signalen van een onafhankelijke controleur of de Autoriteit Financiële Markten hier aanleiding toe geven.

Artikel 4 Samenstelling, benoeming en ontslag

- 1. De commissie bestaat uit een voorzitter en ten hoogste twee andere leden.
- 2. De voorzitter en de andere leden worden door de minister benoemd.
- 3. Bij tussentijds vertrek van een lid kan de minister een nieuw lid benoemen.
- 4. De voorzitter en overige leden kunnen worden geschorst en ontslagen door de minister.

Artikel 5 Instellingsduur

1. De commissie wordt ingesteld met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin de Regeling instelling Commissie herstellkader rentederivaten MKB wordt geplaatst en wordt opgeheven per 31 december 2017, of zoveel eerder als de herbeoordelingen en compensaties door de banken zijn afgerond.

Artikel 6 Secretariaat

1. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat.
2. Het secretariaat is voor de inhoudelijke uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoordig schuldig aan de voorzitter van de commissie.
3. De Commissie voorziet zelf in haar secretariaat.

Artikel 7 Werkwijze

1. De commissie stelt haar eigen werkwijze vast.
2. De commissie kan zich voorts, na toestemming van de minister, laten ondersteunen door personen en instanties die zij nodig acht.

Artikel 8 Kosten van de commissie

1. De kosten van de commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de minister. Deze kosten zullen worden doorbelast aan de banken die zich hebben gecommitteerd aan het convenant herstellkader rentederivaten MKB. Onder kosten worden in ieder geval verstaan:
  - a. de kosten voor de faciliteiten van vergaderingen en voor secretariële ondersteuning;
  - b. de kosten voor het inschakelen van externe deskundigheid; en
  - c. de kosten voor publicatie van rapportages.
2. De commissie biedt zo spoedig mogelijk na haar instelling een begroting en een planning aan de minister aan.

Artikel 9 Informatieplicht

De commissie verstrekt aan de minister en de Autoriteit Financiële Markten desgevraagd de door hem of haar gewenste inlichtingen. De minister of de Autoriteit Financiële Markten kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van zijn of haar taak redelijkerwijs nodig is.

Artikel 10 Openbaarmaking

Rapporten, notities, verslagen, adviezen en andere producten die door of namens de commissie worden vervaardigd of vergaard, worden niet door de commissie openbaar gemaakt, maar uitsluitend aan de minister of de Autoriteit Financiële Markten uitgebracht of overgedragen.

Artikel 11 Archiefbescheiden

De leden van de commissie dragen zo spoedig mogelijk na de beëindiging van hun werkzaamheden of zoveel eerder als omstandigheden daartoe aanleiding geven, de bescheiden betreffende die werkzaamheden over aan het archief van het ministerie van Financiën.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Artikel 13 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling instelling Commissie herstellkader rentederivaten MKB.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE MINISTER VAN FINANCIËN,

J.R.V.A. Dijsselbloem

DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST,

drs. S.A. Blok

TOELICHTING

DE MINISTER VAN FINANCIËN,

J.R.V.A. Dijsselbloem

DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST,

drs. S.A. Blok

Benoemingsbesluit Commissie herstelkader rentederivaten MKB

Besluit van de Minister van Financiën van

kenmerk: ...,

tot benoeming van en toekenning van vergoedingen aan de Commissie herstelkader rentederivaten MKB (Benoemingsbesluit Commissie herstelkader rentederivaten MKB)

DE MINISTER VAN FINANCIËN,

Gelet op artikel 6, derde lid, van de Kaderwet adviescolleges en artikel 2, eerste en derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies;

BESLUIT:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel wordt verstaan onder commissie: de Commissie herstelkader rentederivaten MKB, ingesteld bij de Regeling instelling Commissie herstelkader rentederivaten MKB.

Artikel 2 Benoeming

Als leden worden voor de duur van de commissie benoemd:

10.2.e	10.2.e	;
10.2.e	10.2.e	10.2.e
10.2	10.2.e	10.2.e

Artikel 3

Aan de commissie worden als secretaris (onderscheidenlijk adjunct-secretaris) toegevoegd:

...

Artikel 4 Vergoeding

1. De voorzitter en de andere leden ontvangen per vergadering een vergoeding, voor zover zij niet vallen onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies en hiermee niet het in artikel 6, eerste lid, van het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies bedoelde maximumbedrag overschrijden.
2. De vergoeding per vergadering van de leden bedraagt 3% van het maximum van salarisschaal 18 van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984.
3. De vergoeding per vergadering van de voorzitter van de commissie bedraagt 130% van de hoogte van de vergoeding per vergadering die aan de andere leden van de commissie is toegekend.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 6 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Benoemingsbesluit Commissie herstelkader rentederivaten MKB.

Dit besluit zal in de Staatscourant worden geplaatst.

DE MINISTER VAN FINANCIËN,

J.R.V.A. Dijsselbloem

1) Wij worden in persoon benoemd als "deskundigen" door de Minister van Financiën, nadat de zes banken hun bereidheid hebben uitgesproken om op deze wijze aan de totstandkoming en uitvoering van het herstelkader mee te werken.

Reactie FIN:

- Akkoord. De heren [10.2.e], [10.2.e] en [10.2.e] zullen in de Kamerbrief, welke dinsdag zal worden verzonden aan de Tweede Kamer, door de Minister van Financiën worden aangesteld als onafhankelijke deskundigen. Ze kunnen vandaag een afschrift krijgen.
- Wij gaan hierbij uit van een informele manier van aanstelling. [10.2.g]
[10.2.g]
- Vijf banken, ABN AMRO, Rabobank, ING, SNS en Van Lanschot hebben zich gecommitteerd aan een traject waarin een uniform herstelkader wordt overeengekomen. De AFM heeft de onafhankelijke deskundigen meegedeeld dat één van de zes banken niet zal meedoen aan het uniforme herstelkader.

2) Wij zijn absoluut onafhankelijk, dat wordt ook zo gecommuniceerd.

Reactie FIN:

- Akkoord. In de Kamerbrief wordt gecommuniceerd dat de heren [10.2.e], [10.2.e] en [10.2.e] worden aangesteld als onafhankelijke deskundigen.

3) Wij zijn zelf verantwoordelijk voor het product en de berichtgeving naar buiten. bij de aftrap ligt het initiatief wel bij MvF en AFM, gehoord en met instemming van ons. maar daarna ligt het initiatief bij ons, gehoord MvF en AFM.

Reactie FIN:

- Inhoudelijk ligt de volledige verantwoordelijkheid bij de deskundigen.
- Qua proces worden we graag op de hoogte gehouden. Als de Commissie naar buiten toe gaat berichtgeven is het van belang dat wij dit vooraf weten, zodat we ook tijdig de Kamer kunnen informeren.

4) Wij rapporteren (ook tussentijds over de voortgang) aan MvF; met kopie aan AFM en DNB.

Reactie FIN:

- De onafhankelijke deskundigen krijgen als taak het overeenkomen van het herstelkader met de banken. De onafhankelijke deskundigen zullen daarbij vertegenwoordigers van het MKB betrekken.
- Onze verwachting is dat het herstelkader uiterlijk medio 2016 is overeengekomen. Nadat het herstelkader is overeengekomen wordt dit openbaar gemaakt. Dit kunnen de deskundigen doen of zij kunnen het herstelkader aan ons toesturen waarna de minister het openbaar maakt.
- In fase 1 (overeenkomen herstelkader) rapporteren de onafhankelijke deskundigen aan het ministerie van Financiën over de voortgang van de besprekingen en het overeenkomen van het herstelkader. In fase 2 (uitvoeren herstelkader) rapporteren de onafhankelijke deskundigen aan de AFM.
- Onduidelijk is waarom de deskundigen aan DNB willen rapporteren. DNB heeft geen rol in dit dossier.

5) De banken zullen bij, door ons bijeen te roepen belangrijk, overleg vertegenwoordigd worden door een lid van hun RvB (en overigens - bij werkoverleg - op gepast niveau).

Reactie FIN:

- Dit kunnen wij niet toezeggen. Wel zullen wij met banken in overleg treden en hen verzoeken dat zij gepaste vertegenwoordiging afvaardigen voor de bijeenkomsten met de onafhankelijke deskundigen.

6) Wij hebben de bevoegdheid om in overleg te treden met overige betrokken partijen, waaronder claimorganisaties (zonder dat er sprake zal zijn van onderhandelingen tussen hen en de banken).

Reactie FIN:

Akkoord. Staat in de kamerbrief.

7) Wij laten ons ondersteunen door (een niet tot AFM te herleiden) ondersteunende staf. Wij zullen daarnaast ondermeer civielrechtelijke en secretariele ondersteuning (bijv. Houthoff c.s.), financiële ondersteuning (Cardano) en media-advies (10.2.e) inhuren, tegen de gebruikelijke tarieven, rechtstreeks (na fiatting van de betreffende facturen door ons) door MvF te betalen.

8) De facturering van onze eigen werkzaamheden vindt plaats door onze BV's aan MvF, tegen een uurtarief van euro 10.2.g per maand achteraf in rekening te brengen, te betalen binnen 4 weken na factuurdatum. Zo ook onze out of pocket kosten 10.2.g Voor het voorbereidend overleg tot en met februari 2016 brengen (de BV's van) 10.2.e en 10.2.e ieder 16 uur in rekening en (Cardano voor) 10.2.e 8 uur.

Reactie FIN:

- Het is mogelijk dat de onafhankelijke deskundigen zich laten ondersteunen. Dit kan tegen redelijke en gebruikelijke tarieven.
- Het is van belang dat de kosten die worden gemaakt redelijk en politiek uitlegbaar zijn. Graag ontvangen wij meer inzicht in welke ondersteuning zij precies nodig hebben (hoeveel mensen voor hoeveel uur en tegen welk tarief). Als daar een redelijke inschatting van bestaat kunnen de deskundigen vervolgens zelf achteraf facturen fiattingen.
- Wij achten een uurtarief van 10.2.g redelijk en politiek verdedigbaar.
- Ook ontvangen wij graag een inschatting van de out of pocket kosten.
- Tot slot worden vanuit het ministerie doorgaans alleen kostenvergoedingen verstrekt die binnen de fiscale regels passen. 10.2.g
- We spreken met de NVB af dat zij de kosten voor de banken voorfinancieren en vervolgens omslaan. De kosten worden dus niet rechtstreeks door ons betaald.

9) MvF vrijwaart ons voor aanspraken van derden (behalve natuurlijk bij opzet e.d.) en zal ons zelf niet aansprakelijk kunnen stellen.

Reactie FIN:

Akkoord. Wij zullen een overeenkomst opstellen waarin de onafhankelijke deskundigen, voor de periode dat zij het herstell kader overeenkomen en de herbeoordelingen door banken worden uitgevoerd, worden gevrijwaard.

10) MvF zal met de banken afspreken dat de kosten verbonden aan dit traject, door de banken betaald zullen worden.

Reactie FIN:

Het ministerie van Financiën zal ten aanzien van dit traject geen kosten betalen of voorfinancieren. De kosten zullen worden voorgefinancierd door de NVB. Zij zal de kosten doorberekenen aan de individuele banken. Wij maken daarvoor afspraken met de NVB.

To: [10.2.e] [10.2.e] ([10.2.e]) [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e] [10.2.e] @minfin.nl [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] @afm.nl
Cc: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e] [10.2.e] @minfin.nl; [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e] [10.2.e] @minfin.nl;
[10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e] [10.2.e] @minfin.nl
From: [10.2.e] [10.2.e]
Sent: Thur 12/3/2015 7:21:39 PM
Importance: Normal
Subject: RE: Brief TK herbeoordeling rentederivaten MKB
MAIL_RECEIVED: Thur 12/3/2015 7:21:46 PM
ppt CEO bijeenkomst 3 dec inzake RD - definitief.pptx

Bijgaand de definitieve presentatie voor zo.

Gr [10.2.e]

From: [10.2.e] [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME) [10.2.e] @minfin.nl]
Sent: donderdag, december 03, 2015 18:48
To: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e]
Cc: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)
Subject: RE: Brief TK herbeoordeling rentederivaten MKB

Hoi [10.2.e],

Ik heb nog geen definitieve brief gezien; zou je die nog kunnen toesturen?

Groet,

[10.2.e]

Van: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] @afm.nl
Verzonden: donderdag 3 december 2015 17:07
Aan: [10.2.e] [10.2.e] ([10.2.e]) [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e]
CC: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)
Onderwerp: RE: Brief TK herbeoordeling rentederivaten MKB

Dank je [10.2.e].

Onze laatste versie komt over circa een kwartier.

Gr [10.2.e]

From: [redacted] (FM/ME) [redacted]@minfin.nl]
Sent: donderdag, december 03, 2015 16:20
To: [redacted], [redacted]
Cc: [redacted] (FM/ME); [redacted] (FM/ME); [redacted] (FM/ME)
Subject: Brief TK herbeoordeling rentederivaten MKB

Beste [redacted],

Bijgevoegd vinden jullie ter informatie de laatste versie van de brief aan de TK (inclusief eerste opmerkingen minister).

De minister gaat de brief nog een keer lezen hopelijk is de brief daarmee definitief.

Wanneer kunnen wij een definitieve versie van jullie brief tegemoet zien?

Groet,

[redacted]

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential

VRAAG: Waarom overweegt de AFM de inzet van onafhankelijke deskundigen?

ANTWOORD:

- Uit een nadere analyse van de AFM bleek dat in de herbeoordelingen, alsmede in de controle daarop door de AFM, het wettelijk kader onvoldoende is toegepast.
- Om het toetsingsproces te verbeteren bekijkt de AFM aanvullende maatregelen om zodoende de juistheid en volledigheid van de herbeoordelingen in de toekomst te waarborgen. De inzet van onafhankelijke externe partijen is een van de mogelijke maatregelen.
- De AFM heeft altijd aangegeven dat deze optie in beeld kon komen als er (opnieuw) twijfel ontstond over de kwaliteit van de herbeoordelingen. Dat is nu aan de orde.
- Een rol hierbij speelt ook dat de AFM maar een beperkt deel van het totaal aantal herbeoordelingen (met de normale middelen) steekproefsgewijs kan toetsen.
- Ik acht het dan ook verstandig dat de AFM deze mogelijkheid verkent.

VRAAG: Wanneer bent u geïnformeerd?

ANTWOORD:

- De voorzitter van de AFM heeft mij op 1 december jl. geïnformeerd over tekortkomingen in de herbeoordeling door banken van rentederivaten in het MKB.
- De AFM heeft mij naar aanleiding van de geconstateerde tekortkomingen op 3 december een brief gestuurd waarin zij nadere duiding geeft aan de situatie.
- Deze brief heb ik onverwijld met de Kamer gedeeld.

VERTROUWELIJK
TER ADVISERING

Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Inlichtingen

10.2.e

T 070- 10.2.e
F 070- 10.2.e

10.2.e@minfin.nl

Datum

11 januari 2016

Notitienummer

2015-0000016579

Auteur

10.2.e

10.2.e

1 10.2.e

10.2.e

Van

afdeling Marktgedrag en
Effectenverkeer

Kopie aan

de plv. directeur Financiële
markten

Bijlagen

buiten verzoek

notitie

Bilateraal overleg met 10.2.e op 13
januari 2016

Aanleiding

Op woensdag 13 januari a.s. vindt de periodieke bilaterale bespreking met de bestuursvoorzitter van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) plaats van 16.30 tot 17.30 uur op het Ministerie van Financiën. U wordt bijgestaan door de directeur Financiële Markten.

Agenda

(i) - Toezicht

a) Rentederivaten midden- en kleinbedrijf (mkb)

buiten verzoek

buiten verzoek

(i) - Toezicht

VERTROUWELIJK

Pagina 1 van 4

Ad. (i)a – Rentederivaten midden- en kleinbedrijf (mkb)

- De AFM zal u informeren over de activiteiten na de bekendmaking van de tekortkomingen in de herbeoordelingen zoals gemeld in brief aan TK.
- De AFM heeft met alle betrokken banken gesproken en hen individueel verder geïnformeerd over de bij hen specifiek geconstateerde tekortkomingen in de herbeoordelingen. Iedere bank is gevraagd (ook) zelf na te denken of er een andere oplossing mogelijk is dan het opnieuw uitvoeren van een substantieel deel van de herbeoordelingen.
- De AFM heeft daarnaast samen met externe partij Cardano (gespecialiseerd in derivaten) aanvullende herbeoordelingdossiers en stukken van banken beoordeeld om zodoende scherper zicht te krijgen op de tekortkomingen en mogelijke oplossingsrichtingen.
- Tevens heeft de AFM gesproken met diverse stichtingen die belangen van gedupeerde MKB-er vertegenwoordigen.
- De AFM werkt daarnaast aan een zo dichtgetimmerd mogelijke (i) leidraad voor de herbeoordelingen en (ii) compensatiekader.
- De AFM heeft nog geen definitieve aanpak voor de herbeoordeling per bank kunnen vaststellen (dossier nog in beweging). Wij hebben goed overleg met de AFM hierover. De AFM is zich bewust van behoefte aan snelheid.
-

buiten verzoek

buiten verzoek

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl
From: 10.2.e, 10.2.e
Sent: Tue 2/9/2016 5:25:06 PM
Importance: Normal
Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB
MAIL_RECEIVED: Tue 2/9/2016 5:25:09 PM

Hi,

Ik kom hier vrijdag pas aan toe denk ik. Wordt vervolgd.

Groet 10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl
Sent: maandag, februari 08, 2016 21:12
To: 10.2.e, 10.2.e
Cc: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e 10.2.e
Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Hoi 10.2.e,

Dank voor de snelle toezendingen afgelopen week. Goed nieuws, onze minister kon zich vinden in de aanpak. Wij zullen zsm bevestigen of de 25e in zijn agenda past.

Nav zijn opmerkingen willen we nog een aantal vragen meegeven, met name over de onafhankelijk deskundigen:

- Waarom 3 en niet 1 onafhankelijk deskundige?
- Waarom de heer 10.2.e 10.2.e?
- Waarom de heer 10.2.e 10.2.e?
- Waarom de heer 10.2.e 10.2.e?

Beantwoording heeft geen gierende haast maar een reactie deze week zou zeer gewaardeerd worden. Alvast bedankt

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)
Sent: Wednesday, February 03, 2016 01:56 PM
To: 10.2.e, 10.2.e <10.2.e]@afm.nl>

778630

00007

Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Okay, 16.30?

Van: [10.2.e], [10.2.e] [10.2.e]@afm.nl]

Verzonden: woensdag 3 februari 2016 13:54

Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

CC: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Onderwerp: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Hi,

Ik kan pas einde middag [10.2.e] ik bang. Vanaf 15.30. Voordeel is wel dat de SG dan is geweest en er (hopelijk) wat relevante knopen zijn doorgehakt.

Groet [10.2.e]

From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl]

Sent: woensdag, februari 03, 2016 13:43

To: [10.2.e], [10.2.e]

Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Hoi [10.2.e],

We zouden nog opties inzetten voor een call morgen, ons komt morgen 10u uit, 11u, 12u en 13u. We horen graag welk tijdstip jou schikt.

Gr [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] [10.2.e]@afm.nl]

Verzonden: maandag 1 februari 2016 17:56

Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

CC: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Onderwerp: Re: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Ha [10.2.e],

Morgen tussen 14.30 en 16.00u bellen is prima.

We gaan idd een A4 opstellen waarin we het vervolgproces en de verschillende rollen/verantwoordelijkheden van AFM, minister, banken en externen toelichten. Doel is om dat woensdag af te hebben.

Fijn als jullie het verzoek idd even toelichten.

Groet 10.2.e

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Verzonden: maandag 1 februari 2016 17:50

Aan: 10.2.e, 10.2.e

Cc: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Onderwerp: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Hoi 10.2.e,

Heb jij morgen tijd om even te bellen over de vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten? Wij begrepen van 10 10.2.e dat jullie ons deze week meer informatie zullen toesturen over (de hoofdlijnen van) de vervolgaanpak. Is al bekend om welke informatie het gaat en wanneer jullie deze informatie aan ons kunnen toesturen? Dit onder andere in verband met het opstellen van de notitie aan de minister.

buiten verzoek

Schikt het om morgen tussen 11 en 12 of 14:30 en 16:00 te bellen?

Met vriendelijke groet,

10.2.e10.2.e

mr. drs. **10.2.e**

.....
Ministerie van Financiën
Directie Financiële Markten

Afdeling Marktgedrag & Effectenverkeer
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....
T
F
M

10.2.e

10.2.e@minfin.nl

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/fin>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received

778630

00007

Ministerie van Financiën

12/2 13.30

VERTROUWELIJK
TER BEHANDELING
Aan: Secretaris-generaal

nie naar opmerkingen

Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken

Inlichtingen

10.2.e 10.2.e

T 070 10.2.e

F 070

10.2.e @minfin.nl

Datum

10 februari 2016

Notitienummer

2016-0000011480

Auteur

10.2.e 10.2.e (BBO)

10.2.e (FM/IBI)

10.2.e 10.2.e (FM/IBI)

Van

Hoofd BBO

Bijlagen

buiten verzoek

III. NO "Vervolgaanpak
herbeoordeling rentederivaten
MKB" 2016-8904 d.d. 5 februari
2016.

notitie

P.O. voorzitter AFM - SG FIN d.d. 12 februari a.s.

Aanleiding

Op vrijdag 12 februari a.s. heeft u een periodiek overleg met de voorzitter van de AFM, 10.2.e In deze notitie vindt u de vastgestelde agenda voor dit overleg.

Agenda

Voor dit overleg zijn onderstaande agendapunten met de AFM afgestemd. Vervolgens wordt een toelichting per agendapunt gegeven met een afgestemd advies van BBO en FM.

buiten verzoek

2. Voortgang onderzoek rentederivaten

10.2.e

buiten verzoek

buiten verzoek

Agendapunt 2: Voortgang onderzoek rentederivaten

Advies:

U kunt de AFM laten weten dat uw steun uitspreken voor de goede afstemming met FM (10.2.e 10.2.e) en de minister over de voorgestelde oplossingsrichting voor de herbeoordeling van rentederivatencontracten in het MKB.

Wij adviseren u de AFM mee te geven dat de minister naar aanleiding van de voorgestelde oplossingsrichting heeft benadrukt dat er door de AFM goed moet worden gelet op de (dubbel)rol van Cardano. Cardano wordt ingezet voor het opstellen van het conceptherstelkader én de oprichter/directeur van Cardano prof. 10.2.e 10.2.e wordt ingezet als onafhankelijke deskundige bij de toetsing en vaststelling van het herstelkader. De AFM is hierover op ambtelijk niveau al geïnformeerd. Wij adviseren u mevrouw 10.2.e te vragen hoe de AFM voornemens is te verzekeren dat deze rollen van Cardano goed worden gescheiden.

Kernpunten

- De AFM heeft, afgestemd met FIN – de minster en 10.2.e 10.2.e – een oplossingsrichting opgesteld voor de herbeoordeling van de rentederivatencontracten in het MKB (zie bijlage III voor een nadere toelichting op deze oplossingsrichting).
- Deze oplossingsrichting omvat een plan voor het opnieuw herbeoordelen van de rentederivaten-contracten (door onafhankelijke reviewers) en het vaststellen van een herstelkader. Als banken tijdens de herbeoordeling tekortkomingen constateren dienen zij dit in lijn met het herstelkader te herstellen/ te compenseren.
- In samenwerking met Cardano¹ werkt de AFM aan een conceptherstelkader. De onafhankelijke deskundigen zullen dit conceptherstelkader vervolgens toetsen en vaststellen.
- Eind februari, waarschijnlijk 29 februari a.s., wordt door de AFM een bijeenkomst georganiseerd met de CEO's van de zes betrokken-banken en onze minister. De oplossingsrichting wordt dan gepresenteerd aan de betrokkenen – deze wordt voor het creëren van draagvlak door de AFM voorafgaand informeel gedeeld met de banken. Uitgangspunt is dat met de betrokkenen een principe overeenkomst wordt getekend die later gepubliceerd kan worden.

zuiver in de rolle.
AFM 2020
=> over nog niet over nagedacht
10.2.e
hoe op te lossen

buiten verzoek

buiten verzoek

TER INFORMATIE

Aan

Directeur FM

Directie Financiële Markten

Inlichtingen

1 10.2.e

T 070- 10.2.e

F 070- 10.2.e bminfin.nl

Datum

11 februari 2016

Notitienummer

2016-0000011425

Auteur

1 10.2.e

10.20.2.e

Bijlage

1. Conceptregeling instelling Commissie herstellkader rentederivaten MKB
2. Conceptbesluit herstellkader rentederivaten MKB

notitie

Instelling Commissie herstellkader rentederivaten MKB

Aanleiding

In de Oplossingsrichting voor de herbeoordeling en compensatie van rentederivatencontracten in het MKB door banken is opgenomen dat de minister onafhankelijke deskundigen benoemd. In deze notitie schetsten wij hoe dit kan worden vormgegeven en wat de mogelijkheden en beperkingen zijn.

Kernpunten

- Om de drie onafhankelijke deskundigen te kunnen benoemen, zal een Commissie moeten worden ingesteld. Bij het instellen van een Commissie dient de Kaderwet adviescolleges te worden nageleefd.
- In de Regeling waarmee de Commissie wordt opgericht wordt onder andere opgenomen wat de taak, samenstelling, instellingsduur, werkwijze en informatieplicht van de Commissie is. De definitieve taakstelling dient nog met de AFM te worden uitgewerkt.
- Op grond van de Kaderwet adviescolleges wordt de Regeling ondertekend door de Minister van Financiën en de Minister voor Wonen en Rijksdienst (als medeondertekenaar). Het voornemen om een Commissie in te stellen moet ter goedkeuring worden voorgelegd aan de ministerraad.
- Naast de Regeling dient er een benoemingsbesluit te worden vastgesteld. In het benoemingsbesluit worden de leden van de commissie benoemd en wordt onder andere de vergoeding van de leden uitgewerkt. Het benoemingsbesluit wordt door de Minister van Financiën ondertekend.

Toelichting

Taakomschrijving Commissie:

- Op basis van de Oplossingsrichting opgesteld door de AFM en gesprekken met de AFM, heeft de Commissie als taak het:
  - a) vaststellen van het herstellkader;
  - b) goedkeuren van de door de bank voorgedragen *independent reviewer*;
  - c) tussentijds aanpassen van het herstellkader indien signalen van een *independent reviewer* of de AFM hier aanleiding toe geven; en
  - d) desgevraagd informeren van de minister of de AFM over de voortgang van de herbeoordeling en compensatie door banken.

- Deze taakstelling is nog niet definitief en dient, met name op onderdelen b) en d), nader te worden uitgewerkt. Ongeacht de taakstelling van de Commissie dient recht te worden gedaan aan de taken van de toezichthouder (overall toezicht op kwaliteit en voortgang van herbeoordelingen) en van de banken in relatie met de *independent reviewer* (banken blijven verantwoordelijk voor de herbeoordelingen, de *independent reviewers* geven hierop assurance).
- De Commissie zal, nadat zij heeft gesproken met de betrokken stakeholders, het herstell kader vaststellen. De banken zullen zich door het tekenen van een principeovereenkomst of covenant committeren aan het door de Commissie vastgestelde kader.
- De vraag of en de wijze waarop de Commissie de door de bank voorgedragen *independent reviewer* moet goedkeuren dient nog nader te worden uitgewerkt.
- De *independent reviewers* (onafhankelijke controleurs) zullen de banken bijstaan bij de herbeoordeling van de rentederivatencontracten. De *independent reviewers* fiatteren ieder getoetst dossier of voeren de herbeoordelingen zelf uit. De *independent reviewers* zullen de Commissie informeren over mogelijke tekortkomingen in het herstell kader signaleren. De Commissie zal deze signalen beoordelen en waar nodig het herstell kader aanpassen. De vraag of de *independent reviewers* de Commissie of de AFM informeren over de voortgang dient nog nader te worden uitgewerkt.
- De AFM zal door middel van steekproeven toezien op de kwaliteit van de herbeoordelingen en de *independent reviewers*. Indien uit de steekproeven blijkt dat de kwaliteit onvoldoende is, meld de AFM dit aan de Commissie. Zij zal deze signalen meenemen en waar nodig het herstell kader aanpassen.
- Daarnaast informeert de Commissie desgevraagd de minister of de AFM over de voortgang van de herbeoordeling en compensatie door banken indien de *independent reviewers* aan haar rapporteren over de voortgang. De Commissie maakt zelf geen informatie openbaar. De AFM rapporteert periodiek over de kwaliteit en de voortgang aan het publiek en de minister.
- De AFM heeft de verwachting uitgesproken dat het herbeoordelen en compenseren door de banken medio 2017 is afgerond. Voor banken met relatief weinig dossiers zal dat eerder zijn. Gedurende deze periode dient de Commissie aangesteld te zijn om eventuele aanpassingen in het herstell kader door te kunnen voeren.
- In de Regeling is opgenomen dat de Commissie wordt ingesteld met ingang van de dag na de datum dat de Regeling is gepubliceerd in de Staatscourant. Indien de Commissie eerder van start moet gaan is het mogelijk om de Commissie met terugwerkende kracht in te stellen om vergoedingen te kunnen toekennen over de periode waarover de commissie al heeft gefunctioneerd. De Commissie zal worden opgeheven per 31 december 2017, of zoveel eerder als de herbeoordelingen en compensaties door de banken zijn afgerond.
- De kosten van de Commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de minister. Hiervoor zal ruimte moeten worden gecreëerd op de FM-begroting. Deze kosten zullen worden doorbelast aan de banken die zich hebben gecommitteerd aan het principeovereenkomst of covenant. Deze wijze waarop dit zal plaatsvinden dient nader te worden uitgewerkt.
- De commissie zal zo spoedig mogelijk na haar instelling een begroting en een planning aan de minister aanbieden. De begroting zal in overleg met de beoogde voorzitter en secretaris worden opgesteld. Hierin worden onder andere afspraken gemaakt over de vergoeding voor de voorzitter en commissieleden, eventuele inhuur van personen of instanties,

reiskosten, kosten werkruimte, ondersteuning en ondersteunende middelen en eventuele publicaties.

Samenstelling Commissie:

- De Kaderwet adviescolleges schrijft voor dat een college een voorzitter en een secretaris heeft. Als leden zullen voor de duur van de Commissie worden benoemd:

a)	10.2.e	10.2.e	
b)	10.2.e	10.2.e	10.2.e
c)	10.2.e		10.2.e
- Na overleg met de leden van de Commissie dient te worden besloten wie de voorzitter wordt van de Commissie en wie de secretaris (onderscheidenlijk adjunct-secretaris) wordt. Dit dient te worden opgenomen in het benoemingsbesluit. Naar alle waarschijnlijkheid zal de Commissie zelf voorzien in het secretariaat waardoor het niet nodig is om medewerkers van Financiën ter beschikking te stellen aan de Commissie.
- Daarnaast kan de Commissie zich laten ondersteunen door personen en instanties indien zij dit voor de uitoefening van haar taak nodig acht (bijvoorbeeld op juridisch gebied of op het terrein van financiële expertise). De minister dient toestemming te geven aan de Commissie voor het inhuren van deze personen of instanties. Een andere mogelijkheid is het rechtstreeks inhuren van deze personen of instanties door de minister door middel van een opdrachtovereenkomst.

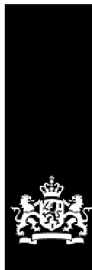
Vergoeding van Commissieleden, secretariaat en inhuur van personen of instanties:

- De vergoeding van de secretaris en leden van commissies is voor een belangrijk deel wettelijk geregeld in de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies en het daarop gebaseerde Besluit.
- De voorzitter, leden en secretaris kunnen een vergadervergoeding of een vaste vergoeding ontvangen. Indien een commissielid afziet van een vergoeding, wordt dit in het benoemingsbesluit opgenomen. Een hogere vergoeding (zowel vast als vergader) kan alleen worden vastgesteld indien dit in overeenstemming is met het gevoelen van de ministerraad.
- De vergadervergoeding is een bedrag per vergadering, de vaste vergoeding een totaalbedrag gebaseerd op de arbeidsduurfactor, doorgaans betaald per maand. Een vaste vergoeding is geschikt voor gevallen waarin vaststaat dat de werkzaamheden gemiddeld een zodanig aantal uren in beslag nemen, dat sprake is van een bepaalde vaste deeltaak.
- Reis- en verblijfkosten worden vergoed op grond van regelingen voor het personeel werkzaam bij de sector rijk. Andersoortige persoonlijke onkosten die samenhangen met het lidmaatschap (bijvoorbeeld ICT-kosten) worden geacht in de vergoeding te zijn begrepen en komen niet voor afzonderlijke vergoeding in aanmerking.
- Gezien de taakomschrijving van de Commissie ligt een vergoeding per vergadering op dit moment voor de hand omdat er naar verwachting geen sprake zal zijn van een bepaalde vaste deeltaak. Indien dit toch het geval is kan naast de vergoeding per vergadering ook een vaste vergoeding worden ingesteld.

10.2.g

- Personen en instanties die, na toestemming van de minister door de Commissie worden ingehuurd om haar te ondersteunen in haar taak

komen in aanmerking voor een vergoeding per vergadering of een vaste vergoeding op grond van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies. In plaats daarvan kunnen zij ook op andere wijze worden vergoed voor hun werkzaamheden, bijvoorbeeld op contractbasis. Voor de vaststelling van de hoogte van de vergoeding op contractbasis moet rekening worden gehouden met de maximaal toegestane bedragen in de richtlijnen voor externe inhuur.

TER INFORMATIE

Aan

Directeur FM

Directie Financiële Markten

Inlichtingen

1 10.2.e

T 070

10.2.e

F 070

10.2.e bminfin.nl

Datum

12 februari 2016

Notitienummer

2016-0000012069

Auteur

1 10.2.e

10.20.2.e

Bijlage

notitie

Benoeming onafhankelijke deskundigen door de minister

Aanleiding

In de Oplossingsrichting voor de herbeoordeling en compensatie van rentederivatencontracten in het MKB door banken is opgenomen dat de minister onafhankelijke deskundigen benoemt. In deze notitie schetsten wij hoe dit kan worden vormgegeven en wat de mogelijkheden en beperkingen zijn.

Kernpunten

- Er zijn op hoofdlijnen twee manieren voor vormgeving van de benoeming van de drie onafhankelijke deskundigen:
  1. informeel, door middel van een Kamerbrief waarin de minister melding maakt van de benoeming van de deskundigen (in combinatie met vastlegging van haar taak in een convenant) of
  2. door het instellen van een formele adviescommissie in de zin van de Kaderwet adviescolleges.
- Binnen de huidige vormgeving van de Oplossingsrichting is het informeel benoemen van de deskundigen via een Kamerbrief geschikt omdat de deskundigen geen verplichting hebben richting de minister. Bij andere adviescommissies, zoals de commissie verzekeraars en de monitoringcommissie code banken, was wel sprake van (rapportage)verplichtingen richting de minister en is de Kaderwet adviescolleges gevolgd. Als de taken van de deskundigen in de Oplossingsrichting nog wijzigen, bijvoorbeeld door opname van een rapportageverplichting richting de minister, ligt een formele adviescommissie meer voor de hand.
- Een formele adviescommissie moet worden ingesteld door middel van een Regeling. Deze Regeling moet worden ondertekend door de Minister van Financiën (als insteller) en de Minister voor Wonen en Rijksdienst (als medeondertekenaar). Het voornemen om een commissie in te stellen dient daarnaast ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de ministerraad. Dit betekent dat de Regeling in beginsel door het ambtelijk voorportaal en onderraad moet. Het gehele formele traject duurt inclusief aanlevertermijnen ongeveer zes weken.
- Daarnaast komen de kosten van een formele adviescommissie in eerste instantie voor rekening van de minister (waarbij vervolgens een overeenkomst gesloten zal moeten worden met banken om de kosten aan hen door te belasten). Hiervoor zal ruimte moeten worden gecreëerd op de FM-begroting.

- Mogelijkerwijs hebben de deskundigen zelf ook opvattingen over de vormgeving.

Toelichting

Oplossingsrichting

- Op basis van de (huidige versie van de) Oplossingsrichting opgesteld door de AFM en gesprekken met de AFM, krijgen de onafhankelijke deskundigen als taak het:
  - a) vaststellen van het herstell kader;
  - b) tussentijds aanpassen van het herstell kader indien signalen (van een *independent reviewer* of de AFM) hier aanleiding toe geven; en
  - c) (desgevraagd) informeren van de AFM over de voortgang van de herbeoordeling en compensatie door banken.
- De beoogde onafhankelijke deskundigen zijn:
  - o

10.2.e	10.2.e
--------	--------

;
  - o

10.2.e	10.2.e	10.2.e
--------	--------	--------

; en
  - o

10.2.e	10.2.e	10.2.e
--------	--------	--------

.
- Ongeacht de taak van de deskundigen dient recht te worden gedaan aan de taken van de AFM als toezichthouder (overall toezicht op kwaliteit, accorderen aanstelling *independent reviewer* en voortgang van herbeoordelingen) en van de banken in relatie met de *independent reviewer* (banken blijven verantwoordelijk voor de herbeoordelingen, de *independent reviewers* geven hierop *assurance*).
- De AFM zal door middel van steekproeven toezien op de kwaliteit van de herbeoordelingen en de werkzaamheden die worden verricht door de *independent reviewers*. Indien uit de steekproeven blijkt dat de kwaliteit onvoldoende is, meld de AFM dit aan de onafhankelijke deskundigen. Zij zal deze signalen meenemen en waar nodig het herstell kader aanpassen.

1. Benoeming onafhankelijke deskundigen in een Kamerbrief

Vorm benoeming

- In de Kamerbrief informeert de minister de Kamer over het opstellen van een herstell kader door onafhankelijke deskundigen. In de brief kan worden vermeld dat de minister de betrokken deskundigen bereid heeft gevonden om het herstell kader vast te stellen. De banken committeren zich aan het herstell kader door het tekenen van een convenant (of principeovereenkomst). In dat convenant (tussen banken en AFM) wordt ook de taak en vergoeding en dergelijke van de deskundigen overeengekomen.
- Indien het gewenst is om de benoeming iets formeler vorm te geven kan ook in het convenant worden opgenomen dat de minister de onafhankelijke deskundigen benoemt. Doordat de minister hiermee een rol/taak krijgt, ligt medeondertekening van het convenant door de minister voor de hand.
- Een andere mogelijkheid is om een los benoemingsbesluit op te stellen en eventueel te publiceren waarin de benoeming door de minister bekend wordt gemaakt (dit besluit valt niet onder de kaderwet adviescolleges).

Convenant

- In het convenant, wat wordt gesloten tussen banken en de AFM, kunnen onder andere afspraken worden opgenomen over de taak van de onafhankelijke deskundigen, banken, *independent reviewers* en de AFM. Het is van belang om het convenant zo spoedig mogelijk uit te werken. Zo is de

taakomschrijving van de onafhankelijke deskundigen nog niet uitgekristalliseerd.

- Ook kunnen er afspraken worden gemaakt over de ondersteuning van de onafhankelijke deskundigen en het dragen van de kosten hiervoor door de banken. Dit kan door een secretariaat en door personen of instanties wanneer de onafhankelijke deskundigen dit nodig achten. Gedacht kan worden aan bijstand op juridisch gebied of op het terrein van financiële expertise.

2. Benoeming onafhankelijk deskundigen binnen Kaderwet adviescolleges

Samenstelling Commissie

- De Kaderwet adviescolleges schrijft voor dat een college een voorzitter en een secretaris heeft. Na overleg met de leden van de Commissie dient te worden besloten wie van de deskundigen de voorzitter wordt van de Commissie en wie de secretaris (onderscheidenlijk adjunct-secretaris) wordt. Dit dient te worden opgenomen in het benoemingsbesluit.
- Naar alle waarschijnlijkheid zal de Commissie zelf voorzien in het secretariaat waardoor het niet nodig is om medewerkers van Financiën ter beschikking te stellen aan de Commissie.
- Daarnaast kan de Commissie zich laten ondersteunen door personen en instanties indien zij dit voor de uitoefening van haar taak nodig acht (bijvoorbeeld op juridisch gebied of op het terrein van financiële expertise). De minister dient toestemming te geven aan de Commissie voor het inhuren van deze personen of instanties. Een andere mogelijkheid is het rechtstreeks inhuren van deze personen of instanties door de minister door middel van een opdrachtovereenkomst.

Vergoeding van Commissieleden, secretariaat en inhuur van personen of instanties

- De vergoeding van de secretaris en leden van commissies is voor een belangrijk deel wettelijk geregeld in de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies en het daarop gebaseerde Besluit.
- De voorzitter, leden en secretaris kunnen een vergadervergoeding of een vaste vergoeding ontvangen. Indien een commissielid afziet van een vergoeding, wordt dit in het benoemingsbesluit opgenomen. Een hogere vergoeding (zowel vast als vergader) kan alleen worden vastgesteld indien dit in overeenstemming is met het gevoel van de ministerraad.
- De vergadervergoeding is een bedrag per vergadering, de vaste vergoeding een totaalbedrag gebaseerd op de arbeidsduurfactor, doorgaans betaald per maand. Een vaste vergoeding is geschikt voor gevallen waarin vaststaat dat de werkzaamheden gemiddeld een zodanig aantal uren in beslag nemen, dat sprake is van een bepaalde vaste deeltaak.
- Reis- en verblijfkosten worden vergoed op grond van regelingen voor het personeel werkzaam bij de sector rijk. Andersoortige persoonlijke onkosten die samenhangen met het lidmaatschap (bijvoorbeeld ICT-kosten) worden geacht in de vergoeding te zijn begrepen en komen niet voor afzonderlijke vergoeding in aanmerking.
- Gezien de taakomschrijving van de Commissie ligt een vergoeding per vergadering op dit moment voor de hand omdat er naar verwachting geen sprake zal zijn van een bepaalde vaste deeltaak. Indien dit toch het geval is kan naast de vergoeding per vergadering ook een vaste vergoeding worden ingesteld.

10.2.g
10.2.g.
- Personen en instanties die, na toestemming van de minister door de Commissie worden ingehuurd om haar te ondersteunen in haar taak komen in aanmerking voor een vergoeding per vergadering of een vaste vergoeding op grond van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies. In plaats daarvan kunnen zij ook op andere wijze worden vergoed voor hun werkzaamheden, bijvoorbeeld op contractbasis. Voor de vaststelling van de hoogte van de vergoeding op contractbasis moet rekening worden gehouden met de maximaal toegestane bedragen in de richtlijnen voor externe inhuur.

To: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Mon 2/15/2016 9:50:56 AM
Importance: Normal
Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB
MAIL_RECEIVED: Mon 2/15/2016 9:50:58 AM

Hoi [10.2.e], dank voor je mailtje, dit verheldert al het een en ander. Heb je vanmiddag even tijd om er doorheen te lopen? Zo ja, hoe laat schikt? Gr [10.2.e]

-----Original Message-----

From: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Sent: Friday, February 12, 2016 05:38 PM W. Europe Standard Time
To: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]
Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Hi [10.2.e],

n.a.v. onderstaande:

de keuze voor de onafhankelijke deskundigen is gemaakt vanuit het belang van 1) ervaring met collectieve schadeafwikkeling ([10.2.e] en [10.2.e]) en 2) een onafhankelijke persoon die dit financiële veld voldoende overziet ([10.2.e]).

Aantallen dossiers inclusief RBC is heel moeilijk in te schatten omdat dit afhangt van hoever je terug gaat en dat mede afhankelijk is van hoe de onafhankelijke deskundigen dit met de baken willen afspreken (daarbij speelt naast wenselijkheid ook haalbaarheid een rol ivm bewaarplicht van dossiers).

Qua vorm van publicatie denk ik dat we nog even moeten bezien wat handig is iom de onafhankelijke deskundigen.

Ik hoop dat dit voor nu even voldoende is. Laten we afspreken dat we voortschrijdend inzicht met jullie zullen delen.

Goed weekend,

Groet [10.2.e]

From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) ([10.2.e]@minfin.nl)
Sent: dinsdag, februari 09, 2016 17:04
To: [10.2.e], [10.2.e]
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]
Subject: RE: Vervolgaanpak herbeoordeling rentederivaten MKB

Hoi 10.2.e,

In aanvulling op gisteren zijn er nog een aantal dingen die we graag met je willen checken.

- In de Oplossingsrichting stond dat jullie aan de minister zouden rapporteren. Wat ons betreft is er geen aanleiding om de huidige wijze van rapporteren te wijzigen, in de zin dat jullie zelf over de voortgang publiceren en wij jullie (evt) rapportage tegelijkertijd (op dezelfde dag) naar de Tweede Kamer doorzenden. Klopt het dat jullie dit bedoelen?
- Als in de nieuwe herbeoordeling ook de oude gevallen (proactief) worden meegenomen, op hoeveel dossiers komen we dan uit? Maw hoeveel oude dossiers komen erbij?

Alvast bedankt voor je reactie.

Groet, 10.2.e

The diagram illustrates the distribution of the value 10.2.e across various components. At the top, there are three boxes labeled 10.2.e. Below these, there are several more boxes, some containing 10.2.e and others containing 10.2.e. In the center, there is a label 'Dubbele e-mail'. At the bottom, there are more boxes, some containing 10.2.e and others containing 10.2.e.

To: 10.2.e 10.2.e 10.2.e @afm.nl; 10.2.e 10.2.e (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl]
Cc: 10.2.e 10.2.e 10.2.e @afm.nl; 10.2.e 10.2.e 10.2.e @afm.nl]
From: 10.2.e 10.2.e (FM/ME)
Sent: Fri 2/19/2016 9:05:02 AM
Importance: Normal
Subject: RE: (planning) QA's debat rentederivaten
MAIL_RECEIVED: Fri 2/19/2016 9:05:03 AM

Hoi 10.2.e,

Dank voor de mooie voorzet voor de voorbereiding!

buiten verzoek

10.2.e

buiten verzoek

Prima planning voor nu, wij zullen maandag reageren op de Q's. Mijn inschatting nu voor tijdens het AO is dat het handig als jullie in Amsterdam live meekijken. Wij zullen ter plekke met de email met jullie schakelen (wij sturen naar 1 contactpersoon, reacties kunnen dan terug vanaf anderen, waar we dan evt rechtstreeks op terugantwoorden). Als je live meekijkt kun je ondertussen bellen en mailen met je toetsenbord, een stuk effectiever volgens mij.

Tot zover voor nu, we hebben maandag contact!

Fijn weekend!

Gr 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e

Dubbele e-mail

To: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Mon 2/22/2016 1:44:37 PM
Importance: Normal
Subject: RE: Herstelkader dienstverlening derivaten
MAIL_RECEIVED: Mon 2/22/2016 1:44:38 PM

Dank, we zullen dit tzt ook delen met de drie onafhankelijke derden

Van: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
Verzonden: maandag 22 februari 2016 13:24
Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Onderwerp: Re: Herstelkader dienstverlening derivaten

Ik heb mail aan NVB / [10.2.e] doorgestuurd

Van: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Verzonden: maandag 22 februari 2016 10:58

Aan: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]

Onderwerp: RE: Herstelkader dienstverlening derivaten

Beste [10.2.e],

Veel dank hiervoor.

Groet,

[10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@acm.nl]
Verzonden: maandag 22 februari 2016 10:50
Aan: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Onderwerp: Herstelkader dienstverlening derivaten

Geachte heren [10.2.e] en [10.2.e], Beste [10.2.e] en [10.2.e],

De afgelopen week heeft telefonisch overleg plaatsgevonden tussen AFM, Minfin en ACM over een uit te werken herstelkader
778000

00013

voor de compensatie van tekortkomingen bij de dienstverlening met betrekking tot derivaten. Aan ACM is gevraagd om enige guidance te geven ten aanzien van eventuele mededingingsrechtelijke beperkingen die hierbij een rol spelen. Kort samengevat is het volgende besproken:

Bij het tot stand brengen van het herstell kader beoogt de minister van Financiën een Commissie van Onafhankelijke Derden in te stellen en een centrale rol te laten spelen. De Commissie zal onder meer met de betrokken banken overleg voeren over het (inhoudelijk) herstell kader. In dat verband doet zich de vraag voor in hoeverre de banken gezamenlijk aan dat overleg mogen deelnemen en eventueel een gezamenlijk standpunt mogen vormen.

Zoals ik eerder heb kenbaar gemaakt is het onder voorwaarden mededingingsrechtelijk aanvaardbaar dat de banken gezamenlijk deelnemen aan de totstandbrenging van het herstell kader. Het gaat er met name om te waarborgen dat de getroffen MKB-kanten substantieel delen in de voordelen van een gezamenlijke deelname en die af te wegen tegen de mogelijke beperkingen van de mededinging. Ik zal die voorwaarden hieronder, gelet op de laatste informatie, specificeren.

Als waarborg dat de MKB-kanten deelnemen in de voordelen acht ik het voldoende dat de Commissie de belangenbehartigers van het MKB (waaronder claimstichtingen en andere entiteiten die opkomen voor de MKB-kanten) betreft bij de totstandbrenging van het kader, en wel op een wijze die gelijkwaardig is aan die met betrekking tot de banken. Ik heb begrepen dat de reeds in het dossier betrokken belangenbehartigers van het MKB ter zake deskundig zijn en in staat zijn tegenspel te bieden. Ik neem aan dat de Commissie zich zo nodig ervan verzekert dat zij als representatief voor de getroffen MKB-kanten mogen worden beschouwd.

Waar het gaat om de mogelijke mededingingsbeperkend effecten en de afweging met de voordelen, is het van belang dat die beperkingen niet verder gaat dan noodzakelijk. Daartoe zou ik de noodzaak van gezamenlijke deelname aan het overleg en van een gezamenlijk standpunt willen laten afhangen van hetgeen de Commissie wenselijk acht om het overleg met de Commissie te laten slagen. Ik zie geen noodzaak voor een gezamenlijke afstemming behoudens daar waar de Commissie dat expliciet vraagt.

Mocht daar aanleiding toe zijn, is ACM graag bereid tot nader overleg.

Met vriendelijke groet,

10 10.2.e

Directie Mededinging

**Autoriteit
Consument & Markt**

Muzenstraat 41

2511 WB Den Haag

10.2.e

2500 BH Den Haag

10.2.e
----

www.acm.nl

www.consuwijzer.nl

Kansen & keuzes voor bedrijven en consumenten

* Deze e-mail is alleen bestemd voor de geadresseerde en kan vertrouwelijke informatie bevatten. Lees [hier](#) de disclaimer die voor dit bericht geldt.

778000

00013

To: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e]@minfin.nl]; [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Tue 2/23/2016 11:53:39 AM
Importance: Normal
Subject: RE: (planning) QA's debat rentederivaten
MAIL_RECEIVED: Tue 2/23/2016 11:53:40 AM

Hoi [10.2.e], 16u kan sowieso, mogelijk kunnen we eerder als een afspraak eerder is afgelopen. Gr [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
Verzonden: dinsdag 23 februari 2016 10:53
Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
CC: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e]
Onderwerp: RE: (planning) QA's debat rentederivaten

Hoi [10.2.e],

Kunnen we om 15.15 u bellen? Dan kan [10.2.e] ook meebellen.

Groeten [10.2.e]

From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl]
Sent: dinsdag, februari 23, 2016 10:38
To: [10.2.e], [10.2.e]
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Subject: RE: (planning) QA's debat rentederivaten

Dank! Kunnen wij jou op je vaste bellen?

Van: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
Verzonden: maandag 22 februari 2016 17:33
Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Onderwerp: RE: (planning) QA's debat rentederivaten

Ok dan wordt het rond 11.30 u, want vanaf 9.30 een afspraak met jouw FIN-collega's [10.2.e] en [10.2.e]. buiten verzoek
buiten verzoek

From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl]
Sent: maandag, februari 22, 2016 17:27
To: [10.2.e], [10.2.e]
777363

Cc: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e

Subject: RE: (planning) QA's debat rentederivaten

buiten verzoek 10.2.e er om ca.
10u!

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl

Verzonden: maandag 22 februari 2016 17:22

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

CC: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e

Onderwerp: RE: (planning) QA's debat rentederivaten

Hoi 10.2.e,

Dank je, gaan we mee aan de slag. Ik bel je morgenochtend even, 10.2.e jij rond 9 uur al binnen?

Groeten 10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl

Sent: maandag, februari 22, 2016 17:19

To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Cc: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e

Subject: RE: (planning) QA's debat rentederivaten

Hoi 10.2.e,

Mooie opzet!

Hierbij onze aanvullende vragen:

- Waarom wordt een uniforme minimumlat vastgesteld terwijl banken al stappen zetten naar een ruimhartiger compensatiebeleid?
- Wat is de rol of taak van de onafhankelijke deskundigen?
- Hoe gaan de onafhankelijke deskundigen het herstell kader vaststellen? Gaat zij praten met banken en belangenorganisaties voor

het MKB?

- Hoe onafhankelijkheid zijn ze als ze worden betaald door de banken?
- Wanneer is het herstell kader vastgesteld?
- Hebben banken toegezegd zich te committeren aan het herstell kader? Wat als één van de banken dit niet (meer) doet?
- Wat is de rol van de externe beoordelaars?
- Hoe wordt de onafhankelijkheid van de externe beoordelaars gewaarborgd als ze worden betaald door de banken?
- Waarom heeft de AFM externe beoordelaars niet eerder ingezet?
- Waarom worden de beoordelaars anders ingezet dan op de wijze zoals in het VK?
- Hoe en waarop houdt de AFM toezicht?
- Houdt de AFM naast op de banken ook toezicht op de externe beoordelaars?
- Welk percentage aan dossiers moet opnieuw worden herbeoordeeld?
- Hoeveel langer zal de herbeoordeling en compensatie gaan duren?
- Wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang? Wordt hierbij specifiek per bank over de voortgang gerapporteerd?
- Wordt de opening van het tijdelijk Kifid-loket verlengd en de reikwijdte uitgebreid?

Morgen even bellen?

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)

Verzonden: donderdag 18 februari 2016 18:32

Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

CC: [10.2.e], [10.2.e]; [10.2.e], [10.2.e]

Onderwerp: (planning) QA's debat rentederivaten

Hoi [10.2.e] en [10.2.e],

U bent [10.2.e] telefonisch niet bereiken dus vandaar via de mail de volgende vragen:
777363

- Wij zijn bezig met de QA's voor het debat in de Tweede Kamer. Eerder hadden we een lijst met vragen afgestemd, maar door de nieuwe ontwikkelingen hebben wij een paar vragen geschrapt en een paar nieuwe vragen toegevoegd. Zouden jullie z.s.m. kunnen kijken of de lijst vragen (zie bijlage) wat jullie betreft zo compleet is? Het zou fijn zijn maandag jullie reactie daarop te hebben.
- Ik ga ervan uit dat jullie de QA's vrijdag 26 feb de weekendtas van de minister willen kunnen stoppen? Onze planning hebben we nu daarop afgestemd en ziet er dan als volgt uit:

Actie	Datum gereed	Wie
Q's naar FIN	18 feb	10.2.e
Reactie op Q's	22 feb	FIN
Antwoorden maken op de vragen	24 februari	AFM
Antwoorden naar FIN en naar stuurgroep binnen de AFM	24 februari	AFM
Reactie FIN en stuurgroep op QA's en eventuele aanpassing door AFM	25 feb	FIN en AFM
QA's (en dossier) naar minister	26 februari	FIN

Is dit werkbaar voor jullie?

- Ten slotte nog: wat is handig tijdens het AO: dat bij de AFM een groep klaar zit om eventuele vragen te beantwoorden (waarbij 10.2.e dit coördineert) of is het handig/nodig dat er iemand in Den Haag aanwezig is?

Ik hoor het graag als jullie nog vragen hebben.

Groeten 10.2.e

10.10.2.e- afdeling Strategie, Beleid en Internationale Zaken

10.2.e@afm.nl

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

To: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Cc: [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME)), [10.2.e] ([10.2.e]@minfin.nl)
From: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME))
Sent: Tue 2/23/2016 11:56:06 AM
Importance: Normal
Subject: RE: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 180216
MAIL_RECEIVED: Tue 2/23/2016 11:56:08 AM

Hoi [10.2.e],

Om 13u even bellen?

Vanochtend hadden we trouwens de NVB op gesprek. Zij zitten erg verlegen om informatie merken we. Wanneer zijn jullie voornemens de banken-brief uit sturen en wanneer kunnen wij deze inzien?

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME))
Verzonden: maandag 22 februari 2016 21:43
Aan: [10.2.e], [10.2.e]
CC: [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME)); [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME)); [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME))
Onderwerp: RE: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 180216

Beste [10.2.e],

Prima conceptbrief en fijn dat we deze al zo snel konden inzien. Wij hebben onze opmerkingen en suggesties in bijgevoegde versie verwerkt.

Ik probeer je morgen even te bereiken om ze door te spreken.

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME))
Verzonden: maandag 22 februari 2016 10:02
Aan: [10.2.e], [10.2.e]
CC: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME)); [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e] (FM/ME))
Onderwerp: RE: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 180216

Hoi [10.2.e],

We gaan proberen vandaag te reageren.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e [10.2.e]@afm.nl

Verzonden: maandag 22 februari 2016 8:31

Aan: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME)

Onderwerp: Re: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 180216

Hi 10.2.e,

Lukt het jullie om vandaag jullie opmerkingen door te geven? Dank alvast.

Groet,

10.2.e

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Verzonden: vrijdag 19 februari 2016 22:38

Aan: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM)

Cc: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

Onderwerp: RE: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 180216

Beste 10.2.e en anderen,

Veel dank, we gaan er naar kijken.

Fijn weekend,

10.2.e

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: 10.2.e, 10.2.e [10.2.e]@afm.nl

Sent: Friday, February 19, 2016 09:46 PM W. Europe Standard Time

777419

00015

To: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (FM/ME); 10.2.e 10.2.e 10.2.e (FM)
Cc: 10 10.2.e 1 10.2.e 10.2.e 0.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Subject: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 180216

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Bijgaand de conceptbrief voor de minister over het vervolgproces rentederivaten. We zien jullie opmerkingen graag tegemoet.

Groet en goed weekend,

10.2.e

10.2.e

Toezicht | Klantbelang Centraal

Telefoon 10.2.e
E-mail 10.2.e@afm.nl

Autoriteit Financiële Markten
Bezoekadres : Vijzelgracht 50 - Amsterdam
Postadres : 10.2.e 1001 GS Amsterdam
Telefoon: 10.2.e - www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) ([10.2.e]@minfin.nl); [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME) ([10.2.e]@minfin.nl); [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME) ([10.2.e]@minfin.nl)
From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Wed 2/24/2016 11:06:00 AM
Importance: Normal
Subject: RE: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 230216
MAIL_RECEIVED: Wed 2/24/2016 11:06:03 AM
Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 230216 OpmFIN.docx

Hoi [10.2.e],

Bedankt voor de nieuwe verbeterde versie! We hebben nog aantal (minor) comments in de versie hierbij gevoegd opgenomen.

Qua planning gaf je aan vanochtend al een versie voor de tas te willen sturen. Ik bel je om 3 redenen zo even over deze wel heel snelle planning.

- 1) Ik heb de belangrijkste punten afgestemd met onze directeur [10.2.e] [10.2.e]. Omdat de minister ook (direct) betrokken is bij het dossier gaf zij aan de brief (en onze Kamerbrief) ook langs de Minister te willen halen.
- 2) Wij kunnen de Kamerbrief pas op zijn vroegst 1 mrt uitsturen (1 dag na het gesprek met de onafhankelijk deskundigen), en verwachten jullie brief aan de minister dus pas op 29 februari
- 3) [10.2.e] en [10.2.e] gaven ivm de Q&A's dat er nog wat knopen worden doorgehakt in jullie stuurgroep morgen. Ik kan me voorstellen dat deze ook effect hebben op de brief.

Verder zijn we zoals ook in 1 van de comments geschreven heel benieuwd naar de 'banken-versie' van de brief, zodat wij op basis daarvan het commitment van de banken kunnen beschrijven in de Kamerbrief,

Ik bel je zo. Tot straks

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Verzonden: dinsdag 23 februari 2016 18:51
Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Onderwerp: FW: Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 230216

Ter info, zoals besproken. Morgenochtend volgt een schone versie voor in de tas. Fijne avond.

From: [10.2.e], [10.2.e]
Sent: dinsdag, februari 23, 2016 18:50
To: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e] de
Cc: [10.2.e], [10.2.e]

777425

00017

Hi 10.2.e en 10.2.e,

Bijgaand een aangepaste versie van de brief met daarin verwerkt:

- De opmerkingen uit de SG
- De opmerkingen van MinFin
- De opmerkingen van de onafhankelijke deskundigen
- De opmerkingen van Hill+Knowlton

De opmerkingen van MinFin waren nuttig en zijn grotendeels verwerkt. Zij opperden nog om ergens aan te geven dat de banken een opt out mogelijkheid hebben na onderhandeling met de onafhankelijke deskundigen over het herstell kader. Dat lijkt mij strategisch niet handig om zo expliciet in de brief te zetten, dus dat heb ik niet overgenomen (MinFin is daarvan op de hoogte).

Graag jullie comments indien je die hebt. Ik wil MinFin morgen voor 12.00u een nieuwe versie sturen voor de review van de minister en we moeten het stuk nog bij het bestuur indienen. Ik check nog even bij 10.2.e wat de tijdslijnen zijn voor een schriftelijke ronde.

Fijne avond,

Groet 10.2.e

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or

To: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e], [10.2.e]
(FM) [10.2.e]@minfin.nl
Cc: [10.2.e], [10.2.e] [10.2.e]@afm.nl
From: [10.2.e], [10.2.e]
Sent: Wed 2/24/2016 6:07:00 PM
Importance: Normal
Subject: RE: Brieven en persbericht
MAIL_RECEIVED: Wed 2/24/2016 6:07:04 PM
[20160224-CPT-Brief ING-vervolgroute rentederivaten.pdf](#)

Allen,

Zoals hieronder aangekondigd door [10.2.e], stuur ik jullie bij deze de concept brief aan ING.

Vriendelijke groeten,

[10.2.e]

Klantbelang Centraal

Telefoon: (020) 797 2988

Autoriteit Financiële Markten

Bezoekadres: Vijzelgracht 50

Postbus 11723 - 1001 GS Amsterdam

Telefoon (020) 797 2000 - Fax (020) 797 3827 - www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

From: [10.2.e], [10.2.e]
Sent: woensdag, februari 24, 2016 14:59
To: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e] (FM/ME)
([10.2.e]@minfin.nl); [10.2.e]@minfin.nl
Cc: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e] de; [10.2.e], [10.2.e]
Subject: Brieven en persbericht

Beste allen,

Hierbij treffen jullie de brief aan de minister en het persbericht dat wij willen uitbrengen. Deze worden morgen aan ons
777434

00018

bestuur voorgelegd.

Brief aan de minister

Een laatste wijziging is dat we niet meer inhoudelijk ingaan op een datum voor de reeds beëindigde contracten. 10.2.e wij bespraken al dat dit meer een haalbaarheidsvraag dan een principiële issue. Wij komen daarom toch tot de conclusie dat dit iets is voor in de onderhandeling tussen deskundigen en banken.

Persbericht

Als timing stellen wij voor het persbericht dinsdagmorgen 1 maart, 8.15 uur uit te brengen. Dit geeft jullie de gelegenheid om voorafgaand om 8.00 de Tweede kamer te informeren. Tevens hebben wij het voornemen om een media-call te organiseren voor vaste volgers op dit onderwerp. Deze zal plaatsvinden om 9.00 uur.

We horen graag de feedback van de minister op de brief en het persbericht. Een voorbeeldbrief aan de banken wordt nog (ter informatie) gestuurd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

Toezicht | Klantbelang Centraal

Telefoon 020 - 10.2.e

E-mail 10.2.e@afm.nl

Autoriteit Financiële Markten

Bezoekadres : Vijzelgracht 50 - Amsterdam

Postadres : Postbus 11723 - 1001 GS Amsterdam

Telefoon: 020 - 797 20 00 - www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use

Prima, ik zal contact opnemen met 10.2.e
@ 10.2.e of 10.2.e, graag ontvang ik de wijzigingsvoorstellen op het persbericht.
Dank, 10.2.e

Woordvoerder AFM

[illegible]

Dank hiervoor! Prima brief zo met een snelle eerste blik. Aangezien ik er morgen niet 0.2.e zet ik (o.a.) 10.2.e 10.2.e in cc, hij is morgen je eerste aanspreekpunt t.a.v. de brief en zal eventuele comments vanuit ons aan je doorgeven. 10.2.e 10.2.e is onze contactpersoon bij communicatie voor het persbericht. Vrijdag 10.2.e ik er weer.

Groet 10.2.e

Beste 10.2.e,

00019

Persbericht

Prima. Bijgevoegd vind je onze suggesties voor het persbericht (tc en opmerkingen). We hebben deze ook alvast aangesloten op onze concept kamerbrief.

Timing

Wij kunnen ons vooralsnog goed vinden in de timing van persbericht, kamerbrief en media-call. Ik heb hiervoor 10.2.e van onze afdeling communicatie aangehaakt. Met wie kan hij van de AFM schakelen?

Brieven

Bijgevoegd vind je onze concept kamerbrief die wij op 1 maart uit willen sturen. Zowel jullie brief als de concept kamerbrief zullen wij aan de minister voorleggen. Ik verwacht hierop overigens geen feedback voor vrijdag as, wordt mogelijk pas einde of na weekend. Wij vernemen ondertussen graag jullie eventuele aanpassingen op jullie brief, en suggesties voor onvolledigheden in de kamerbrief.

Dank voor het snelle en flexibele schakelen. Laten we morgenochtend weer telefonisch afstemmen. Fijne avond!

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e [10.2.e]@afm.nl

Verzonden: woensdag 24 februari 2016 14:59

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM)

CC: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

Onderwerp: Brieven en persbericht

Beste allen,

Hierbij treffen jullie de brief aan de minister en het persbericht dat wij willen uitbrengen. Deze worden morgen aan ons bestuur voorgelegd.

Brief aan de minister

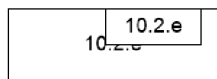
Een laatste wijziging is dat we niet meer inhoudelijk ingaan op een datum voor de reeds beëindigde contracten. @10.2.e wij bespraken al dat dit meer een haalbaarheidsvraag dan een principieel issue. Wij komen daarom toch tot de conclusie dat dit iets is voor in de onderhandeling tussen deskundigen en banken.

Persbericht

Als timing stellen wij voor het persbericht dinsdagmorgen 1 maart, 8.15 uur uit te brengen. Dit geeft jullie de gelegenheid om voorafgaand om 8.00 de Tweede kamer te informeren. Tevens hebben wij het voornemen om een media-call te organiseren voor vaste volgers op dit onderwerp. Deze zal plaatsvinden om 9.00 uur.

We horen graag de feedback van de minister op de brief en het persbericht. Een voorbeeldbrief aan de banken wordt nog (ter informatie) nagestuurd.

Met vriendelijke groet,

Toezicht | Klantbelang Centraal

Telefoon
E-mail @afm.nl

Autoriteit Financiële Markten
Bezoekadres : Vijzelgracht 50 - Amsterdam
Postadres : 1001 GS Amsterdam
Telefoon: www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl
From: [10.2.e] [10.2.e]
Sent: Fri 2/26/2016 3:24:54 PM
Importance: Normal
Subject: Fw: mogelijke opdracht van MvF (in overleg met AFM) aan [10.2.e],
[10.2.e] en [10.2.e] m.b.t. de rentederivaten
MAIL_RECEIVED: Fri 2/26/2016 3:24:58 PM

Beste [10.2.e],

Zie hieronder. [10.2.e] zegt op zodra het rond is op maandag. Verder heeft [10.2.e] aangegeven dat DB waarschijnlijk niet meedoet. [10.2.e]

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Origineel bericht

Van: [10.2.e] [10.2.e] <[10.2.e]@afm.NL>

Verzonden: vrijdag 26 februari 2016 15:04

Aan: [10.2.e] [10.2.e]

Onderwerp: Fw: mogelijke opdracht van MvF (in overleg met AFM) aan [10.2.e],
[10.2.e] en [10.2.e] m.b.t. de rentederivaten

FYI

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Origineel bericht

Van: [10.2.e]@afm.NL

Verzonden: vrijdag 26 februari 2016 15:03

Aan: [10.2.e] [10.2.e]

Onderwerp: Re: mogelijke opdracht van MvF (in overleg met AFM) aan [10.2.e],
[10.2.e] en [10.2.e] m.b.t. de rentederivaten

Ok top.

Overigens voordat jullie aan tafel gaan met minfin; weet dat Deutsche is afgehaakt. Zij wilde zich niet commiteren aan deze herstelroute.

Natuurlijk enerzijds jammer. Anderzijds lijken de grote spelers wel aan boord.

Grt [10.2.e]

[10.2.e] [10.2.e]
[10.2.e] [10.2.e]
[10.2.e] [10.2.e]
[10.2.e] [10.2.e]
[10.2.e] [10.2.e]
[10.2.e] [10.2.e] buiten verzoek [10.2.e]
[10.2.e]
[10.2.e]

buiten verzoek

10.2.e

----- Original Message -----

From: 10.2.e <10.2.e@afm.NL>
To: "10.2.e" <10.2.e@chello.nl>; "1 10.2.e" <10.2.e>
Cc: 10 10.2.e <10.2.e@afm.nl>
Sent: Friday, February 26, 2016 12:11 PM
Subject: Re: mogelijke opdracht van MvF (in overleg met AFM) aan 10.2.e,
10.2.e en 10.2.e m.b.t. de rentederivaten

Hi 10.2.e & 10.2.e

Ik las zojuist het lijstje van 10.2.e door.

10.2.e

buiten verzoek

Ik bel 10.2.e en 10.2.e hier ook nog wel over.

Grt 10.2.e

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Origineel bericht

Van: 10.2.e <10.2.e>

Verzonden: vrijdag 26 februari 2016 11:13

Aan: 10.2.e <10.2.e>; 10.2.e <10.2.e>

Cc: 10.2.e <10.2.e>; 10.2.e <10.2.e>

Onderwerp: RE: mogelijke opdracht van MvF (in overleg met AFM) aan 10.2.e,
10.2.e en 10.2.e m.b.t. de rentederivaten

Hi 10.2.e

Zoals besproken, stuur ik deze ook door aan mijn communicatie collega 10.2.e
10.2.e zodat hij zich met 10.2.e over eea kan verstaan.

Hartelijke groet,

10.2.e

10.2.e 10.2.e
T +31 (0) 20 10.2.e
F +31 (0) 20 10.2.e
E 10.2.e@afm.nl

Viizelgracht 50

10.2.e
1001 GS AMSTERDAM The Netherlands
T +31 (0) 20 10.2.e - www.afm.nl

The AFM promotes fairness and transparency within financial markets

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e 10.2.e@chello.nl
Sent: vrijdag, februari 26, 2016 11:06
To: 10.2.e 10.2.e 1 10.2.e
Cc: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e@hetnet.nl; 10.2.e
10.2.e
Subject: mogelijke opdracht van MvF (in overleg met AFM) aan 10.2.e,
10.2.e en 10.2.e m.b.t. de rentederivaten

beste 10.2.e en 10.2.e

zoals ik net telefonisch met 10.2.e besprak, ziet het er naar uit dat het
doorgaat, nu de kleine lettertjes maandag wel rond zullen komen (wij rekenen
op 10.2.e en 10.2.e!) en er geen andere obstakels meer gezien worden.

10.2.e vindt het een goed idee wanneer hij 10.2.e alvast - als onze beoogde
media-adviseur - aan haar collega's van MvF koppelt.

door deze mail hebben jullie elkaars mailadressen; hieronder de tel nrs.:

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

buiten verzoek

met vriendelijke groeten,

10.2.e

10.2.e

=====

buiten verzoek

buiten verzoek

0.2.e

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

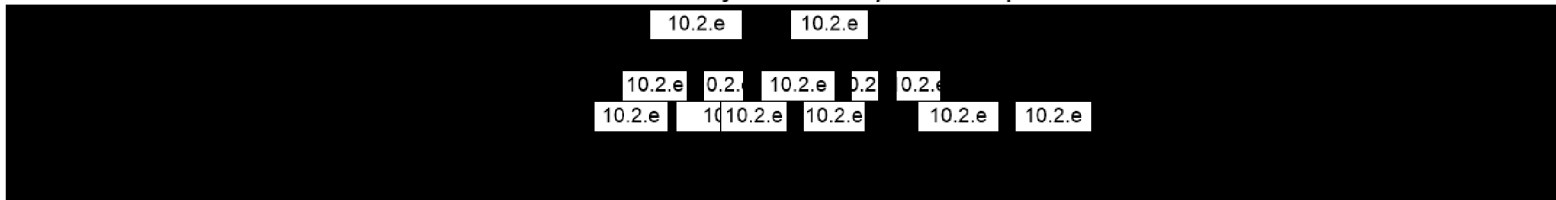
To: [redacted] (FM/ME); [redacted] @minfin.nl; [redacted] (FM); [redacted] @minfin.nl
Cc: [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e @afm.nl; [redacted] 10.2.e; [redacted] 0.2; [redacted] 10.2.e @afm.nl; [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e @afm.nl
From: [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e
Sent: Fri 2/26/2016 6:07:58 PM
Importance: Normal
Subject: Re: Brief ABN AMRO
MAIL_RECEIVED: Fri 2/26/2016 6:08:02 PM

Hoi [redacted],

Ja, dat lijkt een goede inschatting.

Groeten, [redacted]

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Hoi [redacted],

Dank voor de toelichting.

Zouden we kunnen stellen dat voor de onafhankelijke deskundigen fase 1 intensief is (overeenkomen kader). De daarop aansluitende pilotperiode van 1,5 maand kan ook nog (aardig wat) werk opleveren voor de deskundigen (kader aanpassen aan hand van praktijkinzichten pilot, desgevraagd interpreteren kader). Daarna, de periode van echt toepassen kader, wordt hun rol dus (zeker bij effectieve pilot) minimaal. Eens?

Groet

[redacted] 10.2.e

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e @afm.nl
Sent: Friday, February 26, 2016 05:25 PM W. Europe Standard Time
To: [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e (FM/ME); [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e (FM)
Cc: [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e; [redacted] 10.2.e
Subject: RE: Brief ABN AMRO

Beste [redacted],

Het probleem met 'niet-professioneel MKB' zit erin dat er geen eenduidige definitie bestaat van MKB. Ook banken hanteren verschillende definities. Om discussie over de 'juiste definitie' te voorkomen hebben we de Wft-definitie niet-professionele belegger gekozen: deze bestaat voor 80-90% uit 'MKB'. We denken dat dit juist vertraging voorkomt. Overigens kunnen de onafhankelijke wijzen hier wel specifieke groepen (zoals MKB-ers) met voorrang behandelen.

De pilotfase is bedoeld om het Herstelkader te toetsen. Zowel qua compleetheid (zit alle schade erin) maar ook is het werkbaar en welke pragmatische aanpak is effectief. Hiermee worden aspecten van het plan van aanpak, dat gezamenlijk door de bank en de betreffende independent reviewer is opgesteld, getoetst en worden mogelijke toekomstige problemen in een vroeg stadium voorkomen. Een periode van 4-6 weken is daarbij ook ons uitgangspunt.

Heb je hier voldoende aan?

Vriendelijke groeten, 10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME) 10.2.e@minfin.nl
Sent: vrijdag, februari 26, 2016 15:54
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (FM)
Cc: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: RE: Brief ABN AMRO

Beste 10.2.e

Dank hiervoor. Ziet er goed uit. Ik heb geen tekstuele suggesties, wel Twee opmerkingen/vragen:

De discussie over de scope snap ik. Maar ik denk dat het wel goed is om te beseffen dat de initiele insteek van deze operatie (bv ook uitgebreid omschreven in jullie rapport uit maart 2015) het niet-professionele mkb is. Dit is ook de bij de kamer bekende scope. Uiteraard zou het wenselijk zijn als de banken ook andere niet professionele klanten met een derivaat opnieuw bekijken, maar ik zou willen voorkomen dat discussie hierover zorgt voor verdere vertraging van dit lopende traject.

De pilotfase was gister nieuw voor ons. Ik kan mij het nut hiervan wel voorstellen. Hebben jullie hiervoor een periode in gedachte? Hoewel dit vertraging later in het proces kan voorkomen, zou de pilotfase wat mij betreft niet te lang moeten zijn (bv 4-6 weken) ook weer met oog op doorlooptijd. Iets meer info over hoe jullie dat voor je zien is welkom, ook met oog op onze bespreking met de drie deskundigen maandag.

Groet, 10.2.e

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: 10.2.e, 10.2.e 10.2.e@afm.nl
Sent: Friday, February 26, 2016 02:37 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (FM)
Cc: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: Brief ABN AMRO

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Na het gesprek met ABN AMRO gisteren, hebben we bijgaande brief gemaild naar ABN. Een soortgelijke tekst voor het vervolgproces zullen we maandag aan alle banken sturen als definitieve brief.

Als jullie nog vragen of opmerkingen hierover hebben, hoor ik het graag.

Vriendelijke groeten en prettig weekend,

10.2.e

10.2.e

Klantbelang Centraal

Telefoon:

10.2.e

Autoriteit Financiële Markten

Bezoekadres: Vijzelgracht 50

10.2.e

 - 1001 GS Amsterdam

Telefoon

10.2.e

 Fax

10.2.e

www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [10.2.e], [10.2.e], [0.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Mon 2/29/2016 10:59:29 AM
Importance: Normal
Subject: RE: [10.2.e] [10.2.e] en Cardano
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 10:59:30 AM

Dank [10.2.e],

Heb nog ene logistiek puntje: heb jij voor mij lijstje met de relevante RVB-leden van de 5 banken waar [10.2.e] vanmiddag onze brief onder embargo naartoe kan sturen?

Alvast veel dank!

Groet,

[10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e], [0.2.e], [10.2.e]@afm.nl]
Verzonden: maandag 29 februari 2016 9:52
Aan: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Onderwerp: [10.2.e] [10.2.e] en Cardano

Beste [10.2.e],

Hierbij een korte argumentatie waarom wij als AFM geen belangenconflict zien tussen de benoeming van [10.2.e] [10.2.e] en het feit dat Cardano door de AFM is ingehuurd.

- [10.2.e] [10.2.e] is onafhankelijk ten opzichte van de bancaire sector. Het bedrijf waar hij mede-eigenaar van is (Cardano) werkt bijna uitsluitend voor pensioenfondsen (en soms voor verzekeraars).

- zodra de onafhankelijke derden zijn benoemd zal Cardano stoppen bij de AFM.

- vanuit de AFM geven wij alleen een advies mee (op basis van onze expertise) ten aanzien van het herstell kader (Cardano heeft aan dit advies meegewerkt). Het staat de onafhankelijke derden vrij om van dit advies af te wijken. In ons advies zitten verschillende punten die nog nader moeten worden uitgewerkt.

Verder heeft [10.2.e] [10.2.e] veel kennis op het gebied van derivaten.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl
Cc: 10.2.e, 10.2.e 10.2.e @afm.nl; 10.2.e, 10.2.e 10.2.e @afm.nl; 10.2.e, 10.2.e 10.2.e @afm.nl
From: 10.2.e, 10.2.e
Sent: Mon 2/29/2016 11:18:33 AM
Importance: Normal
Subject: laatste versie brief aan de minister
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 11:18:36 AM
[20160229 Brief MinFin Vervolgproces rentederivaten 290216.docx](#)

Beste 10.2.e,

Bijgaand stuur ik je de laatste versie van de brief aan de minister.

Groeten,

10.2.e

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl; 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl
Cc: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e @minfin.nl; 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl; 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl; 10.2.e
S: 10.2.e (FM/ME); 10.2.e @minfin.nl; 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e @minfin.nl
From: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME)
Sent: Mon 2/29/2016 12:44:36 PM
Importance: High
Subject: RE: Brieven
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 12:44:38 PM
1) Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste allen,

De minister heeft bijgaande Kamerbrief getekend zonder opmerkingen. Deze is nu definitief. Gaarne overleg bij potentieel wijzigingen van de AFM brief aan de minister.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME)
Verzonden: maandag 29 februari 2016 9:58
Aan: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
CC: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Onderwerp: RE: Brieven

Hoi 10.2.e,

Zojuist met 10.2.e gebeld. Er is praktische kabel in de kink gekomen, los van de tas deadline vandaag van 11u (met uitloop).

- De minister heeft nog niet naar de brieven gekeken/kunnen kijken.
- Het lijkt er daarom op dat de minister alleen vandaag om 12uur de Kamerbrief kan tekenen en dat hij nog niet naar de brieven heeft gekeken.
- Voor 12u krijgen we hoogstwaarschijnlijk geen feedback meer, noch op de kamerbrief noch op jullie brief.
- Wij moeten om 12u een geprinte versie bij zijn secretariaat hebben liggen.
- Idealiter heeft de minister geen opmerkingen op de kamerbrief en tekent hij deze om 12u.
- Zijn opmerkingen op jullie brief kunnen eventueel na 12u nog worden verwerkt tot een definitieve versie later vandaag.
- Ik begreep dat 10.2.e nog opmerkingen had voor jullie brief. Zouden jullie deze zsm willen opvragen en zoveel als mogelijk voor 12uur verwerken?
- Met 10.2.e afgesproken om om 11u weer contact te hebben

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl
Verzonden: maandag 29 februari 2016 9:48
Aan: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e
CC: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
777437

Onderwerp: Re: Brieven

Hi [10.2.e],

Komt er nog feedback van de minister op de concept stukken?

Gr [10.2.e]

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Van: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Verzonden: maandag 29 februari 2016 09:07

Aan: [10.2.e], [10.2.e]; [10.2.e], [10.2.e]

Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]

Onderwerp: RE: Brieven

Goedemorgen dames,

Hoop dat jullie energie hebben kunnen bijtanken afgelopen weekend!

Omwille van de planning naar de tas vandaag (heden ochtend 11u sluit ie al) zou ik graag vernemen hoe laat wij jullie definitieve brief en persbericht mogen ontvangen.

Alvast bedankt voor deze info.

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Verzonden: vrijdag 26 februari 2016 13:13

Aan: [10.2.e], [10.2.e]; [10.2.e], [10.2.e]

CC: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)

Onderwerp: RE: Brieven

Het dossier was al de lijn in. De brief van 11:12 uur is nu als bijlage meegestuurd. In de notitie is aangegeven dat de definitieve brief aan de Tweede Kamer maandag ter ondertekening aan de minister zal worden voorgelegd. Als bijlage zal jullie definitieve adviesbrief worden toegevoegd.

Nog bedankt voor al jullie harde werk en het sturen van de brieven, Q&A's en het persbericht!

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e [10.2.e@afm.nl]

Verzonden: vrijdag 26 februari 2016 11:54

Aan: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (FM/ME)

CC: 10 10.2.e 10 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: RE: Brieven

En de brief aan de minister met nog 1 aangepaste zin. Mocht deze niet meer in de tas mee zijn gegaan, geen punt. Betreft geen grote wijziging.

Groet	10.2.e
-------	--------

From: 10.2.e, 10.2.e

Sent: vrijdag, februari 26, 2016 11:51

To: 10.2.e; 10.2.e; 10.2.e; 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e; 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) (10.2.e @minfin.nl); 10.2.e; 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) (10.2.e @minfin.nl)

Cc:	10.	10.2.e	1	10.2.e	10.2.e	10.2.e	10.2.e	10.2.e	10.2.e	10.2.e
-----	-----	--------	---	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Subject: RE: Brieven

Besten,

Bijgaand de laatste versie van het persbericht. Het betreft hier een laatste conceptversie.

Gr	10.2.e
----	--------

From: 10.2.e, 10.2.e

Sent: vrijdag, februari 26, 2016 11:36

777437

00024

To: [redacted], [redacted]; [redacted], [redacted] (FM/ME)'; [redacted] [redacted] (FM/ME) ([redacted]@minfin.nl); [redacted], [redacted] ([redacted] (FM/ME)' ([redacted]@minfin.nl)
Cc: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]
Subject: RE: Brieven

Besten,

Bijgaand de laatste versie van de Q&A's (qua antwoorden iets gewijzigd t.o.v. versie van gisteren einde dag, geen Q's toegevoegd). Het concept persbericht volgt asap.

Excuses voor het versnipperd versturen van de stukken.

Gr [redacted]

Kind regards,

[redacted]

[redacted]

Mobile + [redacted]
Phone + [redacted]
E-mail [redacted]@afm.nl
Fax + [redacted]

Netherlands Authority for the Financial Markets
Visiting Address: Vijzelgracht 50 - Amsterdam
[redacted] 1001 GS Amsterdam - The Netherlands

Phone [redacted] www.afm.nl

The AFM is committed to promoting fair and transparent financial markets.

As an independent market conduct authority, we contribute to a sustainable financial system prosperity in the Netherlands.

From: [redacted], [redacted]

Sent: vrijdag, februari 26, 2016 11:12

To: [redacted], [redacted] (FM/ME)'; [redacted] [redacted] (FM/ME) ([redacted]@minfin.nl); [redacted], [redacted] (FM/ME)' ([redacted]@minfin.nl)
777437

Cc: [redacted], [redacted]; [redacted] 10 [redacted] 10.2.e [redacted] 1 [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] 10.2.e

Subject: Brieven

Beste allen,

Bijgaand de laatste versie van onze brief aan de minister voor in de tas. Ook bijgevoegd zijn onze opmerkingen bij jullie brief aan de TK. De Q&A's volgen z.s.m.

Groet [redacted] 10.2.e

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2.e

Toezicht | Klantbelang Centraal

Telefoon [redacted] 10.2.e

E-mail [redacted] 10.2.e [redacted]@afm.nl

Autoriteit Financiële Markten

Bezoekadres : Vijzelgracht 50 - Amsterdam

Postadres : Postbus [redacted] 10.2.e - 1001 GS Amsterdam

Telefoon: 020 - 797 20 00 - www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not

transmitted on time.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: 10.2.e 10.2.e (FM/ME) 10.2.e@minfin.nl]
Cc: 10.2.e 10.2.e 10.2.e@afm.nl]
From: 10.2.e, 10.2.e 10.2.e
Sent: Mon 2/29/2016 2:22:49 PM
Importance: Normal
Subject: Communiceren van de namen van de onafhankelijke deskundigen aan de banken
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 2:22:52 PM

Beste 10.2.e,

Wij willen graag de namen van de onafhankelijke derden communiceren aan de banken. Zijn jullie er vanochtend uitgekomen met hen en kunnen we de namen doorgeven aan de banken?

Mvg,

10.2.e

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt.

The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: [redacted]@nl.abnamro.com"; [redacted]@nl.abnamro.com]; [redacted]@nl.abnamro.com"; [redacted]@nl.abnamro.com]
Cc: [redacted] [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl]; [redacted] [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl]; [redacted] [redacted]
[redacted] [redacted]@afm.nl
From: [redacted] [redacted] (FM)
Sent: Mon 2/29/2016 3:54:58 PM
Importance: High
Subject: Onder Embargo rentederivaten mkb
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 3:55:00 PM
Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste [redacted]

Hierbij stuur ik jullie - onder embargo - de brief die de minister morgen om 8.00 uur zal sturen aan de Tweede Kamer over de aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted]

.....
Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

[redacted] [redacted] [redacted]@minfin.nl [redacted]

.....
T [redacted]
F [redacted]
M [redacted]
[redacted]@minfin.nl
<http://www.minfin.nl>

To: 10.2.e @rabobank.nl 10.2.e @rabobank.nl
Cc: 10.2.e 10.2 10.2.e (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl; 10.2.e 10.2.e (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl 10 10.2.e
10.2.e 10.2.e @afm.nl
From: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (FM)
Sent: Mon 2/29/2016 3:58:14 PM
Importance: High
Subject: Onder Embargo rentederivaten mkb
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 3:58:15 PM
Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste 10.2.e

Hierbij stuur ik je - onder embargo - de brief die de minister morgen om 8.00 uur zal sturen aan de Tweede Kamer over de aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

.....
Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag | 10.2.e

10.2.e 10.2.e @minfin.nl 10.2.e

.....
T
F 10.2.e
M
10.2.e @minfin.nl
<http://www.minfin.nl>

To: 10.2.e@ing.com; 10.2.e@ing.com; 10.2.e@ing.nl; 10.2.e@ing.nl
Cc: 10.2.e 10.2. 10.2.e) (FM/ME); 10.2.e@minfin.nl; 10.2.e 10.2.e) (FM/ME); 10.2.e@minfin.nl; 10.2.e
0.2. 10.2.e@afm.nl
From: 10.2.e 10.2.e 10.2.e) (FM)
Sent: Mon 2/29/2016 3:59:40 PM
Importance: High
Subject: Onder Embargo rentederivaten mkb
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 3:59:41 PM
Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste 10.2.e

Hierbij stuur ik jullie - onder embargo - de brief die de minister morgen om 8.00 uur zal sturen aan de Tweede Kamer over de aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

.....
Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

10.2.e 10.2.e 10.2.e@minfin.nl 10.2.e

.....
T
F
M

10.2.e@minfin.nl
<http://www.minfin.nl>

To: [redacted]@sns.nl; [redacted]@sns.nl
Cc: [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl; [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl; [redacted]
[redacted]@aim.nl
From: [redacted] (FM)
Sent: Mon 2/29/2016 4:00:41 PM
Importance: High
Subject: Onder Embargo rentederivaten mkb
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 4:00:43 PM
Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste [redacted]

Hierbij stuur ik je - onder embargo - de brief die de minister morgen om 8.00 uur zal sturen aan de Tweede Kamer over de aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2.e

.....
Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag | [redacted]

[redacted] 10.2.e@minfin.nl [redacted]

.....
T [redacted]
F [redacted]
M [redacted]
[redacted]@minfin.nl
<http://www.minfin.nl>

To: [redacted]@vanlanschot.com'; [redacted]@vanlanschot.com]
Cc: [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl; [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl; [redacted]
[redacted]@afm.nl
From: [redacted] (FM)
Sent: Mon 2/29/2016 4:01:46 PM
Importance: High
Subject: Onder Embargo rentederivaten mkb
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 4:01:48 PM
Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste [redacted]

Hierbij stuur ik je - onder embargo - de brief die de minister morgen om 8.00 uur zal sturen aan de Tweede Kamer over de aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted]

.....
Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag |

[redacted] [redacted]@minfin.nl [redacted]

.....
T [redacted]
F [redacted]
N [redacted]
[redacted]@minfin.nl
<http://www.minfin.nl>

To: [redacted]@db.com"; [redacted]@db.com]
Cc: [redacted] [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl; [redacted] [redacted] (FM/ME); [redacted]@minfin.nl]
From: [redacted] [redacted] (FM)
Sent: Mon 2/29/2016 4:11:38 PM
Importance: High
Subject: Onder Embargo rentederivaten mkb
MAIL_RECEIVED: Mon 2/29/2016 4:11:39 PM
Brief TK aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB.docx

Beste [redacted]

Hierbij stuur ik je - onder embargo - de brief die de minister morgen om 8.00 uur zal sturen aan de Tweede Kamer over de aanpak herbeoordeling rentederivaten MKB. Ik heb begrepen dat Deutsche Bank zich niet heeft gecommitteerd aan het traject dat in de brief wordt geschetst. Deutsche Bank wordt derhalve in de brief niet genoemd. Ik verwacht -na openbaarmaking van de brief - wel vragen over de opstelling van Deutsche Bank. Dus vandaar dat ik je de brief onder embargo stuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted]

.....
Generale Thesaurie
Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag [redacted]
[redacted] [redacted]@minfin.nl [redacted]

.....
T [redacted]
F [redacted]
N [redacted]
[redacted]@minfin.nl
<http://www.minfin.nl>

Hi 10.2.e

Groet	10.2.e
-------	--------

Hoi,

1 zeurdingetje: in jullie brief en in onze kamerbrief staat dat wij deskundigen hebben aangesteld. In dit bericht staat benoemd. Geen halszaak, maar zou prettig zijn als we consistent zijn.

10.2.e

-----Original Message-----

Hierbij het persbericht.

Fijne avond,

Groet 10.2.e

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

Van: 10.2.e, 10.2.e

Verzonden: maandag 29 februari 2016 17:13

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)'; 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)' (10.2.e@minfin.nl); 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) (10.2.e@minfin.nl); 10.2.e@minfin.nl'

Cc: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e 10.2.e 10.2.e; 10.2.e 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e

Onderwerp: Brief, herstellkader en Q&A - persbericht volgt

Beste allen,

Hierbij voor de getekende brief voor de minister. Het persbericht volgt nog.

Bijgaand ook de laatste versie van het herstellkader en de Q&A's voor de voorbereiding op het AO. De Q&A's zouden nog wat kunnen wijzigingen n.a.v. de bekendmaking van de oplossingsrichting morgen (als daarbij nieuwe issues door de media worden ingebracht kan dat aanleiding zijn nog vragen toe te voegen).

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

Toezicht | Klantbelang Centraal

Telefoon 10.2.e

E-mail 10.2.e@afm.nl

Autoriteit Financiële Markten

Bezoekadres : Vijzelgracht 50 - Amsterdam

Postadres : 10.2.e 1001 GS Amsterdam

Telefoon: 10.2.e www.afm.nl

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

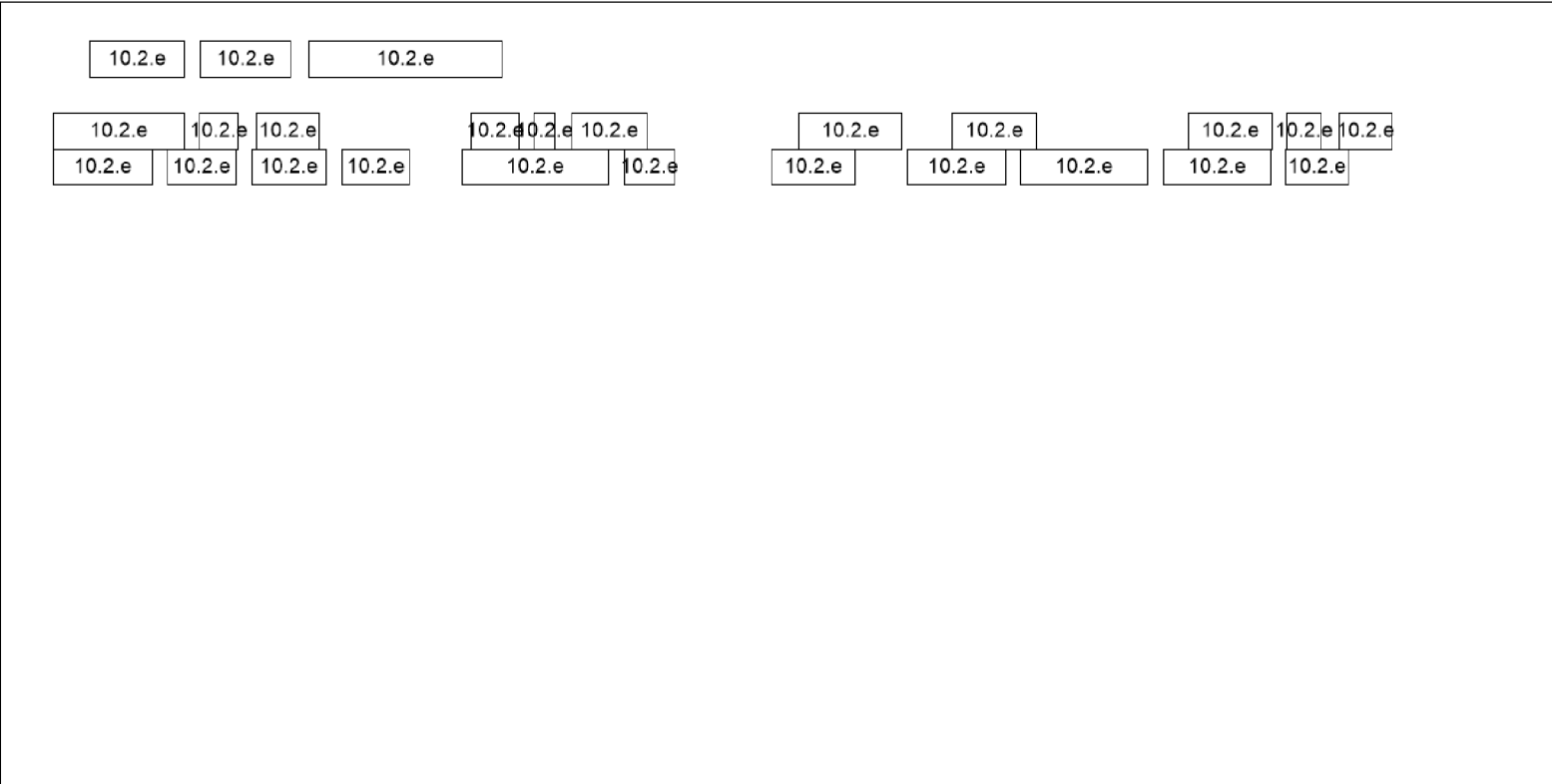
De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen.

777420

00032

To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e@afm.nl
Cc: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME), 10.2.e@minfin.nl
From: 10.2.e, 10.2.e (FM/ME)
Sent: Tue 3/1/2016 10:06:02 AM
Importance: Normal
Subject: RE: Brief, herstellkader en Q&A - persbericht volgt
MAIL_RECEIVED: Tue 3/1/2016 10:06:03 AM

Hoi 10.2.e, er lijken om pagina's te missen in de gescande versie van het herstellkader. Zou jij de volledige versie naar ons willen sturen? Alvast bedankt! Gr 10.2.e

10. 10.2.e

Dubbele e-mail

10.2.e

Q&A - Aankondiging Herstelkader rentederivaten

Versie – 1 maart 2016

Q&A – naar thema's geordend

Vragen van Stichtingen
Vragen gesteld tijdens media call
Vragen Kamer(leden)

Vragen over de aanleiding
Vragen over de tekortkomingen
Vragen over bevoegdheden AFM
Vragen over de nieuwe oplossing: het proces
Vragen rol MinFin en AFM
Vragen over het inschakelen van onafhankelijke deskundigen
Vragen over rol externe beoordelaars
Vragen over de oplossing en toekomst
Vragen over scope van benadeelde klanten
Vragen over financiële impact voor de betrokken banken
Vraag prospectus ABN AMRO IPO
Vragen over de fouten van de AFM
Vragen over de uitvoering van het externe onderzoek over de fouten van de AFM
Vragen over informeren Tweede Kamer in het verleden en naar de toekomst toe
Vragen over formele maatregelen

Vragen van Stichtingen

buiten verzoek

buiten verzoek

8. Wat is precies de doelgroep voor het uniforme herstelkader. Begrijpen we de alinea van p. 3 onderaan van de brief aan het Ministerie van Financiën goed dat voor meer professionele klanten er een minder vergaand herstelkader zal zijn? Hoe ziet de AFM dat? En betekent dit dat ondernemingen die aan de vereisten voor professionele belegger ex 1:1 Wft voldoen, niet onder het uniforme herstelkader zullen vallen?

A: De doelgroep betreft klanten die als niet-professioneel classificeren volgens de Wft criteria. Het is aan de onafhankelijke deskundigen om te bepalen of zij hierin uitzonderingen willen maken, bijvoorbeeld wanneer een klant meer kennis en ervaring heeft en 'materieel' professioneler is. Professionele beleggers in de zin van de Wft vallen niet onder de doelgroep.

9. Wie van de onafhankelijk deskundigen is de financiële specialist voor het MKB?

A: De drie door de Minister benoemde onafhankelijke deskundigen zijn gedrieën zeer deskundig. en zijn massaschade experts en is rentederivaten expert. Zij zullen vertegenwoordigers van MKB klanten betrekken bij de totstandkoming van het herstelkader.

10. Er komt een uniform herstelkader dat per bank wordt uitgewerkt. Dit geeft ruimte voor differentiatie en leidt tot de vraag hoe variabel, de variabelen zijn. Hoe ziet de AFM dat?

A: Er komt één uniform herstelkader wat voor alle banken van toepassing is.

11. Wij constateren dat de beoordelaars ook gaan kijken naar de zorgplicht voorafgaand aan het afsluiten van de renteswaps waarbij bijvoorbeeld ook meegenomen wordt of er alternatieven zijn aangeboden en in hoeverre onderzocht is of die alternatieven tot de meest geschikte oplossing geleid zouden hebben. Is die veronderstelling juist?

A: Bij het vaststellen van schade wordt verder gekeken dan uitsluitend de aansluiting tussen derivaat en financiering. Van belang is dat het product ook paste bij de klant (denk aan doelstelling en risicobereidheid).

12. Deutsche Bank doet niet mee. Het ligt volgens ons voor de hand dat de oude ABN AMRO dossiers wel meegenomen worden in het traject. Hoe ziet de AFM dat?

A: De AFM hecht er veel waarde aan dat alle banken meedoen aan het uniforme herstelkader. De AFM kan geen uitlatingen doen over individuele instellingen.

13. Hoe onafhankelijk is ?

A: is onafhankelijk ten opzichte van de bancaire sector. Het bedrijf waar hij mede-eigenaar van is (Cardano) werkt bijna uitsluitend voor pensioenfondsen (en soms voor verzekeraars).

buiten verzoek

Vragen gesteld tijdens media call

1. Wat zijn nu precies de bevoegdheden van de AFM, hoe kan de AFM wel betrokken zijn en tegelijkertijd geen civielrechtelijke bevoegdheden hebben?

A: De AFM is met de banken overeengekomen dat zij het werk van de banken en de externe beoordelaars zal controleren. De AFM zal hierover rapporteren aan de onafhankelijke deskundigen. Het is aan hen om – op basis van die terugkoppeling - eventueel bij te sturen, niet aan de AFM. Het vaststellen van de hoogte van compensaties is iets typisch civiel rechtelijks en ligt dan ook bij de onafhankelijke deskundigen.

2. Opereert de AFM niet op het randje van wat zij mag doen als toezichthouder?

A: De AFM opereert binnen haar bevoegdheden. Juist om die reden heeft de AFM de onafhankelijke deskundigen geadviseerd aan het Ministerie van Financiën. Ook de inzet van de externe beoordelaars komt hieruit voort.

3. Gaat de AFM nog boetes opleggen, die bestuurlijke bevoegdheid heeft zij namelijk wel. Als banken gaan meewerken aan dit herstelkader, is dan ook een boete van de baan?

A: De AFM houdt te allen tijde haar bestuursrechtelijke bevoegdheden. Wel is het zo dat op dit moment prioriteit wordt gegeven aan het compenseren van klanten, die hebben daar het meeste baat bij. Die klanten hebben in ieder geval op dit moment minder baat bij een boete.

4. Wat moeten mensen die al een akkoord hebben bereikt met hun bank of al een schikking hebben getroffen?

A: De AFM heeft de banken laten weten dat alle contracten langs het herstelkader moeten worden beoordeeld, dus ook contracten waar al een akkoord of schikking voor is bereikt.

5. Wat kunnen klanten die al een civielrechtelijk vonnis hebben liggen?

A: Dat is een civielrechtelijke vraag die beantwoord zal moeten worden door de onafhankelijke deskundigen. De gedachte achter het herstelkader is dat klanten hier hoe dan ook niet slechter van mogen worden. Mocht het zo zijn dat compensatie op basis van een vonnis niet tot een met het herstelkader vergelijkbare uitkomst heeft geleid, dan zal daarnaar worden gekeken.

6. Wat vindt u van het feit dat Deutsche Bank niet meedoet aan dit herstelkader?

A: De AFM kan geen uitspraken doen over individuele gevallen, maar zal zich inzetten voor commitment van alle banken.

buiten verzoek

9. Om hoeveel oude contracten (beëindigd voor 1 april 2014)?

A: Dat moet nog worden vastgesteld door de onafhankelijke deskundigen. Het belangrijkste is dat de klanten die voor 1 april 2014 hun contract hebben beëindigd, nu ook in aanmerking komen voor eventuele compensatie. De onafhankelijke deskundigen zullen in overleg met de banken bepalen tot hoe ver zij terug gaan.

10. Voor hoeveel dossiers zal het ook leiden tot compensatie?

A: Een getal kunnen wij niet noemen omdat het herstelkader nog moet worden vastgesteld.

11. Het herstelkader zal worden vastgesteld door de onafhankelijke deskundigen in samenwerking met de banken. Hoeveel ruimte krijgen de banken daarbij?

A: De onafhankelijke deskundigen zullen op basis van het advies van de AFM in gesprek gaan met de banken. Om voor de juiste balans te zorgen in dat gesprek zullen ook vertegenwoordigers van de getroffen klanten worden betrokken in dit traject.

12. Wat is de rol van het Ministerie van Financiën geweest sinds 3 december 2015?

A: Het Ministerie van Financiën heeft de onafhankelijke deskundigen aangesteld en ingestemd met de voorgestelde aanpak van de AFM. De contacten en gesprekken met de banken zijn door de AFM gevoerd.

Vragen Kamer(leden)

buiten verzoek

3. Jullie adviseren de onafhankelijke deskundigen de scope te laten uitbreiden. Wat zou dit voor effect hebben op het aantal rentederivatencontracten dat moet worden herbeoordeeld?

A: De inschatting van de AFM is dat het aantal rentederivatencontracten wat moet worden herbeoordeeld met hooguit enkele honderden zal stijgen ten opzichte van de eerder gecommuniceerde 17.000 contracten.

4. Wat hebben banken tussen december en maart gedaan? Heeft het herbeoordelingsproces volledig stilgelegen of hebben banken desondanks bepaalde groepen herbeoordeeld en compensaties aangeboden, bijvoorbeeld schrijnende gevallen?

A: Een aantal banken heeft hun traject vervolgd. De AFM heeft de banken wel laten weten dat oplossingen die op dat moment werden geboden geen finale oplossingen konden zijn. Dat is in de communicatie van de AFM op 1 maart ook benadrukt: dit herstell kader geldt ook voor klanten die al een schikking hebben getroffen met of een oplossing hebben aangeboden gekregen door hun bank.

5. Waarom worden de externe beoordelaars niet ingeschakeld op een vergelijkbare wijze in het VK?

A: Ze worden op een vergelijkbare manier ingezet, het principe van een externe validatie om zo een consistent en onafhankelijk oordeel te waarborgen is vergelijkbaar met de situatie in het VK. Ook daar hebben de externe beoordelaars het plan van aanpak per bank opgesteld. Dat zal hier ook

gebeuren. Het verschil zit erin dat de FCA verdergaande bevoegdheden heeft ten aanzien van het civiele recht.

Q&A's tot en met 29 februari

buiten verzoek

5. Hoeveel dossiers moeten opnieuw worden herbeoordeeld?

A: Alle dossiers zullen beoordeeld worden langs het nog vast te stellen herstell kader. Hoeveel dossiers vervolgens voor compensatie in aanmerking komen, is op dit moment nog niet te zeggen. We kunnen nu nog geen specifieke aantallen noemen.

6. Worden alleen de dossiers van MKB'ers herbeoordeeld?

A: De scope van het traject ziet op alle niet-professionele MKB'ers (en dus niet alle MKB'ers). De AFM adviseert de onafhankelijke derden om alle niet-professionele klanten mee te nemen in dit traject. Dat zullen voor het merendeel MKB'ers zijn maar er kunnen ook particulieren of bijvoorbeeld (semi)overheidinstellingen bij zitten.

7. Om hoeveel dossiers gaat het in totaal bij de [vijf] genoemde banken?

A: Het advies van de AFM luidt om naast alle niet-professionele MKB'ers ook te kijken naar alle niet-professionele klanten.

8. Betekent dit dat de doelgroep wordt uitgebreid?

A: Het kan zijn dat er naast de MKB'ers ook particulieren of semioverheid instellingen in aanmerking komen voor een herbeoordeling, het gaat dan wel om hele specifieke gevallen. Ook gaat het hier om een relatief kleine groep.

9. Met hoeveel dossiers/contracten wordt de omvang van dit proces dan uitgebreid?

A: Dat kunnen we op dit moment nog niet zeggen.

10. Welke gevolgen heeft dit voor de betrokken ondernemers? Zijn zij financiële compensatie misgelopen?

A: In sommige dossiers is er ten onrechte geen compensatie uitgekeerd aan klanten. Dit moet dus worden herzien. Overigens zal de oplossing voor individuele ondernemers verschillen, bijvoorbeeld financiële compensatie, aanpassing van het derivaat, het aanbieden van een ander passend product, aanpassing van de renteopslag en informatievoorziening. Ook heeft de eventuele hoogte van de compensatie te maken met de omvang van de lening en het derivaat. Dat verschilt per contract en per klant. Overigens zullen niet alle klanten schade hebben ondervonden van het derivaat.

11. Weet u al hoeveel schade MKB'ers hierdoor hebben geleden?

A: Een totaalbedrag kunnen we niet noemen. Wel zien wij dat er individuele gevallen zijn waar substantiële compensatie voor zou moeten volgen.

12. Wordt er ook gekeken naar mogelijke gevolgschade?

A: Dat is eventueel aan de onafhankelijke derden. Was de schade ook zo groot geweest als de rentestand niet zo laag was?

A: Wat nu maakt dat de MKB'ers schade ondervinden komt mede doordat de rente zo laag staat, die lage rente maakt dat sommige derivaten een negatieve waarde bevatten. Dit laat onverlet dat ook bij een hogere rentestand het belang van een juiste cq passende dienstverlening voorop staat.

13. Hebben de banken wel genoeg voorzieningen opgenomen om de schade te compenseren?

A: Het is aan de banken om daar uitspraken over te doen. Zodra zij daar inzicht in hebben, is het aan hen om te bepalen of de voorzieningenpost volstaat en daar eventueel over te communiceren. De AFM kan daar dus geen inschattingen van maken op dit moment.

14. Zijn er voorbeelden van wat er tot nu toe uit de dossiers is gebleken?

A: De volgende voorbeelden hebben wij meermalen gezien in diverse dossiers bij de verschillende banken. Bij de herbeoordeling werd bekeken of de swap en de lening op elkaar aansluiten, er werd te weinig gekeken of dit ook aansluit bij de klant. T.a.v. informatieverstrekking (in het bijzonder bij renteopslagen) werd te snel geconcludeerd dat de klant voldoende en/of juist was geïnformeerd. Soms werd expliciet gecommuniceerd dat de rente gefixeerd is, terwijl dat door renteopslagen niet het geval was. Onjuiste conclusies t.a.v. overhedges en bijv. looptijd mismatches; deze werden niet of niet goed gesignaleerd en ten onrechte passend bevonden door de bank. De huidige situatie van de klant wordt beoordeeld. Klanten worden met het huidige herbeoordelingsproces niet teruggebracht naar de situatie ten tijde van het afsluiten van het oorspronkelijke product.

15. Heeft de AFM daadwerkelijk gekeken of het product paste bij de klant?

A: Initieel heeft de AFM beoordeeld of de herbeoordeling van de bank correct was uitgevoerd. Het was en is aan de banken om die herbeoordeling uit te voeren en te oordelen of het product paste bij de klant. De AFM heeft geconstateerd dat banken niet altijd die beoordeling hebben toegepast en daardoor tot verkeerde conclusies zijn gekomen.

buiten verzoek

18. Zijn er wel genoeg steekproeven uitgevoerd om de kwaliteit te toetsen?

A: De AFM heeft op basis van steekproeven geconstateerd dat het proces opnieuw moest. Dit kan omdat er sprake is van generieke tekortkomingen die in veel dossiers in meer of mindere mate van toepassing zijn. De AFM heeft op basis van eigen analyse geconstateerd dat de uitgevoerde steekproef voldoende groot was op dat moment. Als in een deelwaarneming al fouten zitten, dan geeft dat weinig vertrouwen over de kwaliteit van het totaal.

19. Heeft recente jurisprudentie een rol gespeeld bij de conclusie dat de herbeoordelingen niet van voldoende kwaliteit waren?

A: Nee, de jurisprudentie is wel een bevestiging van de noodzaak om dit dossier op een civielrechtelijke manier op te lossen. Ook is het een bevestiging dat er wel degelijk dossiers zijn waarin de banken het niet aan het rechte eind hebben gehad en een product niet passend was voor een klant.

20. Hoe zit het met reeds beëindigde contracten?

A: Zoals toegezegd door de AFM en de Minister maken die onderdeel uit van het herstelkader. Tot welke datum dient te worden teruggaan, wordt vastgesteld door de onafhankelijke derden. Wij hebben hen geadviseerd om ook te kijken naar contracten die voor 1 april 2014 zijn afgelopen.

21. Waarom heeft duidelijkheid over deze oude gevallen zolang geduurd?

A: de AFM was in gesprek met de banken over de 'oude gevallen' op het moment dat werd geconstateerd dat er onderzoek gedaan moest worden naar de herbeoordelingen van de lopende contracten. De AFM heeft voorrang gegeven aan dat oordeel, omdat in de 'oude gevallen' de schade –door bijvoorbeeld renteopslagen - niet voortduurt. Op het moment dat werd besloten dat het proces niet kon worden afgerond per eind december 2015, is ervoor gekozen om de oude contracten mee te nemen in het totaalpakket van oplossingen.

22. Verschillen de tekortkomingen per bank?

A: We zien generieke tekortkomingen, zoals het niet signaleren van mismatches, het niet signaleren van gebrekkige informatievoorziening en het beoordelen of het derivaat past bij de lening in plaats van bij de klant. De contracten verschillen per klant, het kan dus zo zijn dat er in specifieke gevallen specifieke tekortkomingen zitten. Door de gekozen oplossingsrichting zullen ook deze gevallen gesignaleerd en opgelost worden.

23. Zijn er nog banken die het beter doen dan anderen: zijn de goede banken nu de dupe geworden van de slechte?

A: We zien bij alle banken generieke tekortkomingen. Verder geldt dat ieder contract op zichzelf staat, omdat iedere klant en ieder contract uniek is. Dit brengt dus met zich mee dat er wel verschillen per bank kunnen zijn voor wat betreft de mate van aanwezigheid van bepaalde tekortkomingen.

buiten verzoek

Vragen over bevoegdheden AFM

buiten verzoek

2. Wat zijn de bevoegdheden van de AFM bij de uitvoering van het herstelkader?

A: De AFM controleert een goede toepassing van het herstelkader door middel van het toetsen van dossiers. De AFM deelt haar bevindingen ten aanzien van de toepassing van het kader met de onafhankelijke deskundigen. Wij zullen dit periodiek doen om zo een consistente toepassing van het kader te bewaken. Daarnaast rapporteert de AFM aan de minister over de kwaliteit en voortgang.

3. Gaat de AFM boetes opleggen als de banken zich niet aan de afspraken houden?

A: De AFM had en heeft handhavende bevoegdheden voor beboetbare vereisten die uit de Wft volgen. Het moet dan gaan om overtredingen. Het niet volgen van het herstelkader als zodanig geen overtreding van een wettelijke bepaling.

Vragen over de nieuwe oplossing: het proces

1. Waarom wordt een uniforme minimumlat vastgesteld terwijl banken al stappen zetten naar een ruimhartiger compensatiebeleid?

A: De AFM vindt het belangrijk dat gelijke gevallen zoveel mogelijk gelijk worden behandeld. Om dat te waarborgen ziet de AFM aanleiding voor een minimumlat voor herstelacties. De AFM heeft de schadegevallen die zij ziet voorgelegd aan de onafhankelijke derden. De AFM is content met het gegeven dat de banken al zijn opgeschoven ten opzichte van december 2015 en ook zelf een ruimhartiger compensatiebeleid voor ogen hebben.

2. Waarom vindt de AFM het nu wel belangrijk dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld?

A: De AFM is van mening dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden, niet alleen binnen een bank maar ook van bank tot bank. Echter in de fase hiervoor acteerden de banken op basis van hun eigen beleid, eigen werkprogramma en eigen compensatiekader. Dat heeft niet tot de gewenste, gelijke, behandeling geleid.

3. De voorstellen voor het nieuwe Herstelkader van de AFM geven nog steeds weinig detail. Hoe komt dat en wanneer wel?
4. A: Dat klopt. De reden hiervan is dat de banken met de onafhankelijke derden in gesprek zullen moeten gaan over de precieze invulling. De AFM heeft wel schade categorieën geformuleerd waarvoor een vorm van compensatie/herstel zou moeten volgen. Op welke wijze die moet worden vastgesteld en wat de criteria zijn voor (de hoogte van) eventuele compensatie, is aan de onafhankelijke derden. Iedereen wil dit dossier zorgvuldig afronden. Het duurt allemaal erg lang. Wat heeft de AFM in de afgelopen drie maanden gedaan na de constatering dat zaken niet goed waren gegaan?

A: De AFM heeft indringende gesprekken gevoerd met de banken, haar bestuurders en met vertegenwoordigers van klanten. Dit heeft bijgedragen aan een vollediger beeld van de tekortkomingen in de herbeoordelingen en de mogelijke schade voor klanten. Tevens heeft de AFM onderzocht wat de meest voorkomende tekortkomingen waren, zijn er extra dossiers herbeoordeeld om de steekproef te vergroten en heeft de AFM de diverse schade categorieën gedestilleerd uit de dossiers. Ook heeft de AFM de onafhankelijke derden voorgedragen aan het Ministerie van Financiën.

5. Het herstelkader staat nu nog steeds niet vast en wanneer gaan klanten hier iets van merken? Wanneer is het herstelkader vastgesteld?

A: De AFM verwacht dat het hele proces medio 2017 is afgerond, alle klanten met recht op een compensatie zouden dan gecompenseerd moeten zijn. Dit is echter wel afhankelijk van de snelheid waarmee onafhankelijke deskundigen en de banken overeenstemming hebben over het herstelkader.

6. Hoeveel langer zal de herbeoordeling en compensatie gaan duren?

A: de AFM heeft de onafhankelijke derden geadviseerd om het hele proces medio 2017 te hebben afgerond, alle klanten met recht op een compensatie zouden dan gecompenseerd moeten zijn. Dit duurt dus langer dan de oorspronkelijke planning om het hele proces einde 2015 te hebben afgerond. Overigens zag die planning niet op het ook daadwerkelijk compenseren van klanten, maar alleen op de herbeoordeling van de dossiers.

7. Kan de klant er nu wel op vertrouwen dat de AFM hetgeen de banken doen wel goed monitort?

A: De AFM controleert een goede toepassing van het herstelkader door middel van het toetsen van dossiers. De AFM deelt haar bevindingen ten aanzien van de toepassing van het kader met de onafhankelijke deskundigen periodiek ten behoeve van een consistente toepassing van het kader. Daarnaast rapporteert de AFM aan de minister over de kwaliteit en voortgang. Er zijn verder voldoende waarborgen in proces ingebouwd. De externe beoordeelaars zullen ervoor zorgen dat het herstelkader correct wordt toegepast door de banken. Welke gevolgen heeft dit voor het proces van herbeoordelingen? Hoe lang gaat het nog duren?

A: De banken moeten met de onafhankelijke derden en de Minister een deadline afspreken. Wij hebben geadviseerd alles, inclusief compensaties, uiterlijk medio 2017 afgerond te hebben.

8. Welke gevolgen heeft dit voor kwetsbare klantgroepen?

A: In sommige dossiers is er ten onrechte geen schade geconstateerd voor klanten. Dit moet dus worden herzien. Het zal langer duren voor deze kwetsbare klantgroepen duidelijkheid hebben. Wel zal er worden gezien of de klanten die kwetsbaar zijn en voortdurend schade ondervinden, bijvoorbeeld in hun maandelijkse rentebetalingen, voorrang kunnen krijgen in de herbeoordeling. De onafhankelijke derden zullen afspraken met banken maken over de behandeling van kwetsbare klantengroepen.

9. Willen de banken meewerken aan de nieuwe herbeoordeling?

A: ABN, Rabobank, ING, SNS en Van Lanschot hebben toegezegd in te stemmen met dit vervolgproces.

10. Hebben banken toegezegd zich te committeren aan het herstelkader? Wat als één van de banken dit niet (meer) doet?

A: ABN, Rabobank, ING, SNS en Van Lanschot hebben aan de AFM toegezegd dat zij zich committeren aan medewerking met de onafhankelijke derden. De AFM kan deelname niet afdwingen. Als een bank besluit om niet mee te werken zal die situatie op dat moment moeten worden beoordeeld door de onafhankelijke derden en de AFM.

11. Welke bank wil niet meewerken?

A: De AFM doet geen uitspraken op instellingsniveau. OF bevestigen zodra bekend is om welke bank het gaat en indien zij dat zelf ook hebben bevestigd.

12. Wat vindt de AFM ervan dat een bank niet meewerkt?

A: De AFM vindt het teleurstellend dat er een bank is die zich tot op heden niet heeft gecommitteerd aan het huidige traject. De AFM kan deze bank niet dwingen om mee te werken, maar hoopt wel dat deze bank later besluit alsnog aan boord te komen. Op die manier krijgen klanten bij alle banken in dezelfde situatie een vergelijkbare compensatie.

13. Hoeveel gaat deze operatie kosten? Voor de banken en voor de AFM? Wie gaat dit betalen?

A: Dat is nog onbekend, de banken zullen de kosten voor de externe beoordelaars zelf betalen. De onafhankelijke derden worden aangesteld door het Ministerie van Financiën en betaald door de banken. De hoogte van de compensatie per bank staat op dit moment niet vast, ook schattingen kunnen niet gemaakt worden.

14. Wat is de rol van DNB in dit proces?

A: De AFM informeert DNB op periodieke basis. Daar waar het prudentiele vraagstukken zou raken, is DNB vanzelfsprekend betrokken.

Vragen rol MinFin en AFM

1. Wat is nu precies de rolverdeling tussen MinFin en de AFM bij de uitvoering van het herstelkader?

A: MinFin onafhankelijke derden aanstellen, de AFM heeft

10.2.e

10.2.e
----

 en

10.2.e
----

 voorgedragen. Zij zullen aan de Minister rapporteren. De AFM zal op dossiers toetsen en aan de Minister rapporteren over de kwaliteit en de voortgang. Ook zal de AFM op periodieke basis met de onafhankelijke derden overleggen over haar bevindingen.

2. Hoe en waarop houdt de AFM toezicht?

A: De AFM controleert een goede toepassing van het herstelkader door middel van het toetsen van dossiers. Het is hierbij de verantwoordelijkheid van de banken om tot een goede toepassing te komen, de inzet van externe dossierbeoordelaars moet helpen om dit op een goede en consistente wijze te doen. De AFM controleert de uitkomsten en is betrokken bij de selectiecriteria voor de externe beoordelaars om hun onafhankelijkheid te borgen.

3. Controleert de AFM de externe beoordelaars?

A: De AFM controleert een goede toepassing van het herstelkader door middel van het toetsen van dossiers. De AFM deelt haar bevindingen ten aanzien van de toepassing van het kader met de onafhankelijke deskundigen periodiek ten behoeve van een consistente toepassing van het kader. De AFM controleert de kwaliteit van de toepassing van het kader, de banken blijven hiervoor eindverantwoordelijk.

Vragen over het inschakelen van onafhankelijke deskundigen

1. Wat is de rol of taak van de onafhankelijke deskundigen?

A: De onafhankelijke deskundigen zullen met de banken en vertegenwoordigers van klanten een herstelkader overeenkomen waaraan de banken zich committeren. Zij rapporteren periodiek aan de minister over de voortgang van de besprekingen met de banken binnen een met de minister overeen te komen deadline.

De externe beoordelaars stellen een plan van aanpak per bank op. Zij zorgen dat het herstelkader correct wordt toegepast op individuele dossiers en stellen op die manier zeker dat de banken per klant de juiste compensatie verstrekken. Indien de externe beoordelaars dossiers tegenkomen met schade die niet of onvoldoende door het herstelkader wordt gedekt, signaleren zij dit bij de onafhankelijke deskundigen. De onafhankelijke deskundigen beslissen vervolgens over de noodzaak voor toevoegingen aan het herstelkader.

2. De AFM kan/doet het niet zelf en schakelt onafhankelijke deskundigen in. Hoe zit dat?

A: Het vaststellen van schade valt binnen het civielrechtelijke domein, de AFM heeft enkel een bestuursrechtelijk mandaat in dit kader en kan het om die reden niet zelf doen.

3. Had de AFM die taak niet zelf willen hebben?

A: De AFM vindt het belangrijk om rollen te scheiden en houdt zich bij haar bestuursrechtelijke taak. De onafhankelijke derden zijn geen zelfstandig bestuursorgaan met een reeds afgebakende wettelijke taak zoals de AFM dat is en heeft. Het vaststellen van schade is bovendien een zeer specifieke taak die een civielrechtelijke deskundigheid vraagt. Om die taak plots te verruimen heeft veel meer gevolgen (ook voor andere ZBO's bv) dan een drietal onafhankelijke experts daartoe dit mandaat te geven. De vergelijking gaat daarom niet op.

4. Trekt de AFM zijn handen er vanaf? Durft de AFM wel door te pakken?

A: De AFM heeft doorgepakt door begin december te constateren dat het proces gestopt moest worden en opnieuw moest worden uitgevoerd en door nu een vervolgtraject met oplossing voor te stellen, waarbij een herstelkader wordt voorgeschreven en binnen een redelijke termijn tot compensatie gekomen zal moeten worden. De AFM heeft veel capaciteit vrijgemaakt om het dossier af te maken en zal dossiers controleren om te bepalen of het herstelkader wel op de juiste manier wordt ingezet.

5. Hoe gaan de onafhankelijke deskundigen het herstelkader vaststellen? Gaat zij praten met banken en belangenorganisaties voor het MKB?

A: De onafhankelijke deskundigen gaan met de banken en met MKB belangenorganisaties om de tafel om tot het herstelkader te komen. De AFM heeft de belangrijkste onderwerpen waar schade is geïnventariseerd. De AFM vindt een uniforme minimumlat noodzakelijk. Hierbij heeft de AFM gekeken naar dossiers, is er meermalen overleg geweest met de banken en is de input van belangenbehartigers meegenomen.

6. Wordt niet een te grote verantwoordelijkheid bij de onafhankelijke deskundigen gelegd?

A: Zij zullen op periodieke basis rapporteren aan de Minister. Ook de AFM zal dossiers controleren en haar observaties delen met de Minister en indien relevant voor het herstelkader met de onafhankelijke deskundigen. Er zal op periodieke basis en op gezette tijden overleg plaatsvinden tussen betrokken partijen.

7. Hoe onafhankelijk zijn de onafhankelijke deskundigen? Schakelen zij gedurende het proces met de AFM en het Ministerie van Financiën? Is deze mogelijk toch niet 'besmet'?

A: De selectie van de onafhankelijke deskundigen is nauwkeurig verlopen. Zij zijn niet gelieerd aan partijen met mogelijke invloed op dit proces. Zij zullen op met regelmaat rapporteren aan de Minister.

8. Wat is de bevoegdheid van de onafhankelijke deskundigen richting banken? Kunnen zij de toepassing van het herstelkader bij de banken afdwingen?

A: De banken kunnen niet gedwongen worden tot deelname. De AFM heeft er dan ook vertrouwen in dat de banken en de onafhankelijke derden er met elkaar uitkomen.

9. Hoe transparant is het werk van deze onafhankelijke deskundigen? Wordt het geen black box?

A: Het advies van de AFM aan de onafhankelijke deskundigen is om het herstelkader openbaar te maken, zodat klanten kunnen zien waar zij mogelijk recht op hebben.

10. Wie heeft gekozen voor , en ?

A: De AFM heeft de Minister geadviseerd hierin, het is aan de Minister om de onafhankelijke deskundigen te benoemen.

11. was commissaris bij een lokale Rabobank. Is hij wel onafhankelijk?

A: De heer heeft zijn commissariaat bij die lokale bank beëindigd en heeft gedurende zijn commissarisat geen betrokkenheid gehad bij de beoordeling van rente derivaten

12. Wie betaalt de onafhankelijke deskundigen, als dit de banken zijn, is dat wel onafhankelijk genoeg?

A: De onafhankelijke deskundigen worden aangesteld door de Minister, maar de rekening zal worden doorbelast aan de banken. De deskundigen zijn aangesteld door en rapporteren aan de Minister dat borgt hun onafhankelijkheid in voldoende mate.

Vragen over rol externe beoordelaars

1. Wat is de rol van de externe beoordelaars?

A: De externe beoordelaars stellen een plan van aanpak per bank op. Zij zorgen dat het herstelkader correct wordt toegepast op individuele dossiers en stellen op die manier zeker dat de banken per klant de juiste compensatie verstrekken. Zij rapporteren aan de door de minister aangestelde deskundigen. Indien de externe beoordelaars dossiers tegenkomen met schade die niet of onvoldoende door het herstelkader wordt gedekt, signaleren zij dit bij de onafhankelijke deskundigen. De onafhankelijke deskundigen beslissen vervolgens over de noodzaak voor toevoegingen aan het herstelkader.

2. Wat voor partijen kwalificeren om externe beoordelaar te worden?

A: De AFM zal nog nadere selectiecriteria bespreken met de banken. De partijen moeten zich onafhankelijk kunnen opstellen ten opzichte van de bank, een huisadviseur of accountant van bank kan deze rol dus niet vervullen.

3. Wie stelt de externe beoordelaars aan?

A: De banken in overleg met de AFM.

4. Wie betaalt de externe beoordelaars?

A: De banken betalen dit ieder zelf, omdat het aantal contracten verschilt per bank en dus ook de benodigde aantallen externe beoordelaars zullen verschillen.

5. Hoe wordt de onafhankelijkheid van de externe beoordelaars gewaarborgd als ze worden betaald door de banken?

A: De externe beoordelaars worden wel betaald door de banken, maar de AFM bepaalt de selectiecriteria.

6. Hoe leggen de externe beoordelaars verantwoording af?

A: De externe beoordelaars werken in opdracht van de banken aan een goede toepassing van het herstell kader. De AFM controleert dit.

7. De AFM stelt voor dat een externe beoordelaar de herbeoordelingen toetst, zoals in het VK. Waarom heeft de AFM deze niet eerder ingezet?

A: Het aanstellen van externe beoordelaars is impactvol voor de banken en ook een kostbare aangelegenheid. Omdat de rentederivatendossiers op basis van vrijwilligheid zijn herbeoordeeld door de banken, heeft de AFM er in een eerder stadium niet op aangedrongen om externen aan te stellen. Een aantal banken heeft eerder zelf wel externen ingeschakeld om te helpen de klus snel te klaren.

8. Worden de externe beoordelaars op een andere manier ingezet dan in het VK en zo ja waarom?

A: Ze worden op een vergelijkbare manier ingezet, het principe van een externe validatie om zo een consistent en onafhankelijk oordeel te waarborgen is vergelijkbaar met de situatie in het VK. De Engelse toezichthouder heeft hier al veel informatie over gepubliceerd.

Vragen over de oplossing en toekomst

1. Zijn klanten echt geholpen met deze aanpak?

A: De AFM is van mening dat klanten in veel situaties geholpen zullen zijn. Daar waar eerder tot passendheid en geen schade werd geconcludeerd zal dat in bepaalde gevallen nu anders zijn.

2. Wat houdt een 'sterk voorschrijvend' herstell kader precies in?

A: Dat houdt in dat er in ieder geval voor een aantal schade categorieën gecompenseerd zal moeten worden langs een bepaalde, nog vast te stellen, berekeningsmethodiek. Die vaste methodiek zal de banken weinig interpretatieruimte bieden, dat maakt het kader voorschrijvend.

3. Welke punten zullen allemaal hersteld worden door de banken?

A:

- Het derivaat kent een grotere hoofdsom (notional) of looptijd dan de financiering of sluit niet aan op de financiering qua rentebasis.
- Door onevenwichtige informatieverstrekking is bij de klant de indruk gewekt dat met het derivaat alle rentelasten gemaximeerd waren en toch is de renteopslag verhoogd.
- De klant heeft complexe derivaten afgesloten zonder goede onderbouwing in het dossier.

- De bank heeft tussentijds een niet passend derivaat aangepast, waarbij de negatieve marktwaarde voor rekening is gekomen voor de klant.
- De klant had extra willen aflossen en had hiervoor de middelen, maar was niet op de hoogte van het feit dat dit met een derivaat niet kosteloos kan vanwege de negatieve waarde die dan moet worden afgerekend. De voor de klant geschikte mate van afdekking van het renterisico is niet goed meegenomen in het advies.
De mate waarin deze schade zich voordoet verschilt overigens per bank.

4. Passen alle banken dezelfde herstelmethodiek toe per issue?

A: Ja, het doel van het herstelkader is dat banken op uniforme wijze omgaan met herstel van schade in het verleden en naar de toekomst toe.

Vragen over scope van benadeelde klanten

1. In het persbericht spreekt de AFM van niet-professionele beleggers: is de scope veranderd? Hoe zit dat, gaat het nu opeens over veel meer klanten?

A: Het vaststellen van de precieze scope zal worden gedaan door de onafhankelijke derden. Wel adviseert de AFM om niet te beperken tot niet-professionele MKB klanten, maar bijvoorbeeld ook particulieren.

2. Blijft het wel bij de eerder genoemde zes banken?

A: Dat is op dit moment nog niet duidelijk OF bevestigend beantwoorden. De AFM heeft bij meer banken informatie opgevraagd en is dat op dit moment aan het beoordelen.

buiten verzoek

Vragen over financiële impact voor de betrokken banken

1. Kunt u een inschatting maken hoeveel dit herstel de banken gaat kosten?

A: Nee, dat gaat op dit moment niet. Eerst zal het herstelkader moeten worden vastgesteld door de banken en de onafhankelijke derden. Daarna zal per contract moeten worden beoordeeld of en zo ja hoeveel schade er moet worden gecompenseerd. De inschatting van wat dit gaat kosten is bovendien aan de banken zelf, en niet aan de AFM.

2. Verstrekken de banken voldoende informatie over hun voorzieningen niveau (vanuit verslagleggingstoezicht?)

A: De banken nemen in hun cijfers standaard voorzieningen op. De AFM constateert dat de betrokken zes banken bij hun voorziening noemen dat de hoogte mede te maken heeft met de onzekerheid in het rentederivatendossier. Of de hoogte van die voorziening per bank genoeg is, is op dit moment niet vast te stellen. Ten tijde van het nemen van de voorziening waren de banken nog niet bekend met het vervolgproces, het herstelkader en de implicaties daarvan. Op basis van de

afspraken die de bank op dat moment intern had gemaakt, hebben zij een berekening van de voorziening gemaakt en opgenomen in de cijfers.

buiten verzoek

10.2.e	10.2.e
--------	--------

To: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e]@afm.nl]
Cc: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e]@afm.nl]
From: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Tue 3/1/2016 10:01:34 PM
Importance: Normal
Subject: Extra Q's (geel gearceerd)
MAIL_RECEIVED: Tue 3/1/2016 10:01:36 PM
[QA's AO Herbeoordeling rentederivaten MKB v3.docx](#)

Hoi [10.2.e]

Wat een hectische dag uiteindelijk. Dank voor jullie nieuwste versie.

buiten verzoek

buiten verzoek

Hierbij gevoegd alvast – zonder een blik op jullie nieuwste versie – de (geel gearceerde) q's die we (nog een keer) aan jullie voorleggen. Gaarne jullie input hier zsm op. Input hoeft overigens niet per se in A vorm, mag gewoon in bondige tekst. We hebben bij deze extra q's al al rekening gehouden met de info die we al hebben. Maar het kan dus zijn dat dit in jullie nieuwste versie al opgenomen is. Bij een aantal Q's zoeken we nog naar een concreter antwoord dan in een vorige versie, waar mogelijk heb ik dit al vermeld. Laten we ze morgen doorspreken om zo effectief mogelijk te zijn.

Tot morgen!

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e]@afm.nl]

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 17:00

Aan: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e]

CC: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)

Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

Hi [10.2.e],

Hierbij onze laatste versie. We hebben op de eerste paar pagina's nog flink wat vragen toegevoegd nav de media call vandaag en vragen die wij van Stichtingen hebben gekregen.

Is het anders handig om einde dag nog even te bellen?

Gr [10.2.e]

----- [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl]
774362

00035

Sent: dinsdag, maart 01, 2016 16:08

To: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e]

Cc: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)

Subject: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi [10.2.e]

Hieronder hadden we (blijkt) alle VVD/PvdA input vragen al opgenomen. We zijn nog extra q's aan het olijsten en jullie q en a's aan het doornemen.

Hierbij gevoegd al wel onze laatste versie van onze q en a's.

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 10:55

Aan: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)

CC: [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] [10.2.e]

Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi [10.2.e] batterij telefoon viel onderweg uit idd. We zullen straks ook onze Q's opsturen ter inspiratie en onze suggesties/opmerkingen bij jullie q en a's!

Gr [10.2.e]

Weer wat extra vragen:

- Waarom worden de externe boordelaars niet ingeschakeld op een vergelijkbare wijze in het VK?
- Hoe zit het met de saldibewakingsplicht en het handhavingsverzoek van stichting X?

Van: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME)

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 10:23

Aan: [10.2.e] [10.2.e]

CC: [10.2.e] [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e] [10.2.e]

Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi [10.2.e]

Dat klopt. Wij hebben van 11:30 tot 12:00 nog een overleg gepland staan. Daar zullen wij onder andere de Q's bespreken die wij willen voorbereiden. Als wij daarvoor nog input van jullie nodig hebben, sturen wij dat aan het begin van de middag aan jullie toe.

De volgende vragen kan ik alvast aan jullie meegeven:

- Is Alvarez en Marsal echt 100% onafhankelijk? Hoe heeft de AFM Alvarez en Marsal aangesteld als onderzoeksbureau?
- Wat is de stand van zaken inzake het antedateren van Rabobank. Weten jullie hier wellicht meer van (signalen)? Wij zullen ook contact opnemen met Rabobank zelf.
- Jullie adviseren de onafhankelijke deskundigen de scope te laten uitbreiden. Wat zou dit voor effect hebben op het aantal rentederivatencontracten dat moet worden herbeoordeeld?
- Wat hebben banken tussen december en maart gedaan? Heeft het herbeoordelingsproces volledig stilgelegen of hebben banken desondanks bepaalde groepen herbeoordeeld en compensaties aangeboden, bijvoorbeeld schrijnende gevallen?

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e@afm.nl

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 10:12

Aan: 10.2.e 10.2.e (FM/ME); 10.2.e 10.2.e (FM/ME); 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: afspraken vandaag voor debat

ha 10.2.e er 10.2.e

Ik krijg 10.2.e niet te pakken maar even de afspraken vandaag:

- wij vullen qa s aan met de vragen die we net in de mediacall hebben gekregen en die we hebben opgevangen in gesprekken met banken en mkb organisaties gister.

- jullie sturen ons zsm q s die uit de inbreng van VVD en PvdA volgen en q s die jullie zelf nog denken dat Kamerleden gaan vragen.

is dit het? wat is de deadline voor jullie?

groeten 10.2.e

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

To: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Sent: Wed 3/2/2016 11:43:47 AM
Importance: Normal
Subject: RE: afspraken vandaag voor debat
MAIL_RECEIVED: Wed 3/2/2016 11:43:48 AM

Hoi [10.2.e], super, dank! Een doorvraag alvast bij 'Wat horen MKB-ers hierover? Hoe worden MKB-ers hierover geïnformeerd?'. Zouden jullie in het algemeen willen antwoorden, dus los van hoe Deutsche dit zou doen? Dank!

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]@afm.nl)
Verzonden: woensdag 2 maart 2016 10:50
Aan: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e] de
CC: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e]
Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

Hi [10.2.e] en [10.2.e],

Hierbij het bestand met alvast flink wat toegevoegde A's (beperkt tot de geel gearceerde vragen). Voor onderstaande vragen verwijs ik je graag naar onze eigen laatste versie van onze Q&A. Daar waren deze al in opgenomen.

Laten jullie weten hoe het gesprek met [10.2.e] verliep en wat wij nog kunnen aanleveren voor de bespreking met de minister vanmiddag?

Gr [10.2.e]

From: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME) ([10.2.e]@minfin.nl)
Sent: dinsdag, maart 01, 2016 22:12
To: [10.2.e], [10.2.e]; [10.2.e], [10.2.e]
Cc: [10.2.e], [10.2.e] (FM/ME)
Subject: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi [10.2.e],

Nog niet gezien, goed punt, je mail ook even over het hoofd gezien, deltaplan zullen we ook weer even nakijken morgen
777384

00036

Extra q's:

- Hoe om te gaan met verjaringstermijn?
- Komt er een moratorium op renteopslagen?
- Kwalificeren de nadelen van marginverplichtingen ook als schade?
- Hoe gaat de AFM om met complexe rentederivaten?
- Hoe zal worden omgegaan met niet volledige dossiers?
- Hoe zal worden omgegaan met dossier die volgens de bank exec-only zijn maar eigenlijk advies?
- Hoe moeten we overeenkomen lezen? Zijn de deskundigen (alsnog) afhankelijk van de banken?

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e [10.2.e]@afm.nl]

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 17:36

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e de

CC: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

10.2.g

Hadden jullie dit bericht van KCR al gezien? Misschien nog stof voor Q's?

(deel hebben we al opgenomen omdat ze ons die vragen vanochtend al per mail hadden gesteld)

Gr 10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl]

Sent: dinsdag, maart 01, 2016 17:14

To: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e, 10.2.e de

Cc: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Subject: RE: afspraken vandaag voor debat

Dank voor deze versie trouwens, we zullen jullie vanavond extra q's sturen.

Brainwave: is het een idee als jullie een landingspagina voor mkb-ers maken waar precies opstaat wat de vervolg aanpak voor hen betekent? Dit voorkomt een hoop vragen kan ik me voorstellen

-----Original Message-----

From: 10.2.e, 10.2.e [10.2.e]@afm.nl]

777384

00036

Sent: Tuesday, March 01, 2016 04:59 PM W. Europe Standard Time

To: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME); [10.2.e], [10.2.e] de

Cc: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME)

Subject: RE: afspraken vandaag voor debat

Hi [10.2.e],

Hierbij onze laatste versie. We hebben op de eerste paar pagina's nog flink wat vragen toegevoegd nav de media call vandaag en vragen die wij van Stichtingen hebben gekregen.

Is het anders handig om einde dag nog even te bellen?

Gr [10.2.e]

From: [10.2.e] [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME) [10.2.e]@minfin.nl]

Sent: dinsdag, maart 01, 2016 16:08

To: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]

Cc: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME)

Subject: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi [10.2.e],

Hieronder hadden we (blijkt) alle VVD/PvdA input vragen al opgenomen. We zijn nog extra q's aan het ophijsten en jullie q en a's aan het doornemen.

Hierbij gevoegd al wel onze laatste versie van onze q en a's.

Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e] [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME)

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 10:55

Aan: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/ME)

CC: [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e], [10.2.e]

Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi [10.2.e], batterij telefoon viel onderweg uit idd. We zullen straks ook onze Q's opsturen ter inspiratie en onze suggesties/opmerkingen bij jullie q en a's!

Gr 10.2.e

Weer wat extra vragen:

- Waarom worden de externe boordelaars niet ingeschakeld op een vergelijkbare wijze in het VK?
- Hoe zit het met de saldibewakingsplicht en het handhavingsverzoek van stichting X?

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME)

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 10:23

Aan: 10.2.e, 10.2.e

CC: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e

Onderwerp: RE: afspraken vandaag voor debat

Hoi 10.2.e,

Dat klopt. Wij hebben van 11:30 tot 12:00 nog een overleg gepland staan. Daar zullen wij onder andere de Q's bespreken die wij willen voorbereiden. Als wij daarvoor nog input van jullie nodig hebben, sturen wij dat aan het begin van de middag aan jullie toe.

De volgende vragen kan ik alvast aan jullie meegeven:

- Is Alvarez en Marsal echt 100% onafhankelijk? Hoe heeft de AFM Alvarez en Marsal aangesteld als onderzoeksbureau?
- Wat is de stand van zaken inzake het antedateren van Rabobank. Weten jullie hier wellicht meer van (signalen)? Wij zullen ook contact opnemen met Rabobank zelf.
- Jullie adviseren de onafhankelijke deskundigen de scope te laten uitbreiden. Wat zou dit voor effect hebben op het aantal rentederivatencontracten dat moet worden herbeoordeeld?
- Wat hebben banken tussen december en maart gedaan? Heeft het herbeoordelingsproces volledig stilgelegen of hebben banken desondanks bepaalde groepen herbeoordeeld en compensaties aangeboden, bijvoorbeeld schrijnende gevallen?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @afm.nl]

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 10:12

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e

Onderwerp: afspraken vandaag voor debat

ha 10.2.e en 10.2.e,

Ik krijg 10.2.e niet te pakken maar even de afspraken vandaag:

- wij vullen q a s aan met de vragen die we net in de mediacall hebben gekregen en die we hebben opgevangen in gesprekken met banken en mkb organisaties gister.

- jullie sturen ons zsm q s die uit de inbreng van VVD en PvdA volgen en q s die jullie zelf nog denken dat Kamerleden gaan vragen.

is dit het? wat is de deadline voor jullie?

groeten 10.2.e

Verzonden vanaf mijn BlackBerry 10-smartphone.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt. The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt. The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u als niet-geadresseerde dit bericht ontvangt, wordt u verzocht direct de afzender hierover te informeren en het bericht te vernietigen. Gebruik van informatie door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden en kan leiden tot aansprakelijkheid. De afzender is niet aansprakelijk wanneer informatie in deze e-mail niet correct, onvolledig of niet tijdig overkomt. The information contained in this email message is confidential and exclusively intended for the addressee. If you have received this message without being the addressee, you are requested to inform the sender immediately and to destroy the message. Use of the information by unauthorised persons or disclosure or reproduction of such information is prohibited and may lead to liability. The sender will not be held liable if information in this email is transmitted incorrectly or incompletely or if it is not transmitted on time.

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl; 10.2.e 10.2.e 10.2.e @afm.nl]
Cc: 10.2.e 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl; 10.2.e, 10.2.e 10.2.e @afm.nl]
From: 10.2.e, 10.2.e
Sent: Wed 3/2/2016 12:07:49 PM
Importance: Normal
Subject: RE: afspraken vandaag voor debat
MAIL_RECEIVED: Wed 3/2/2016 12:07:56 PM

Hi 10.2.e,

We komen er zo op terug. Ook op je eerder vraag over wat horen MKB'ers (los van DB).

buiten verzoek

Gr 10.2.e

From: 10.2.e 10.2.e (10.2.e) (FM/ME) 10.2.e @minfin.nl]
Sent: woensdag, maart 02, 2016 12:04
To: 10.2.e, 10.2.e; 10.2.e 10.2.e
Cc: 10.2.e 10.2.e (10.2.e) (FM/ME); 10.2.e, 10.2.e
Subject: RE: afspraken vandaag voor debat

Vraag:

• Een verschil met het VK is dat de externe beoordelaars daar al eerder in het traject zijn betrokken om de volledige dienstverlening te reconstrueren.

• In de door de AFM voorgestelde aanpak worden de externe beoordelaars ingezet bij het vaststellen van de compensatie, dat is dus al een fase verder dan de vraag omtrent de dienstverlening.

Wij zien ook dat de in het VK externen eerder zijn ingezet, maar de lijn is volgens ons wel dat de externe beoordelaars zorgen voor correcte toepassing van het herstell kader (dus op zowel de herbeoordeling als de oplossing). Eens?

Gr 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e
Dubbele e-mail
10.2.e 10.2.e 10.2.e